

Banca Națională a Moldovei

Conturile internaționale ale Republicii Moldova

Trimestrul I 2024
(date provizorii)

Contul curent

-450 mil. USD
(-12% la PIB)

Contul financiar

-493 mil. USD
(-13% la PIB)

**Erori și
omisiuni**
-55 mil. USD

Poziția investițională internațională

-6 299 mil. USD
(-37% la PIB)

Datoria Externă

10 324 mil. USD
(61% la PIB)

NOTE

Pentru o mai bună înțelegere și interpretare corectă a datelor prezentate în această notă analitică, vă rugăm să țineți cont de următoarele precizări:

¹ La situația din trimestrul I 2024, tranzacțiile economice cu Ucraina nu sunt reflectate la **CSI**, dar la **alte țări**. Pentru asigurarea comparabilității, datele pentru toate perioadele analizate au fost ajustate similar;

² În unele cazuri sunt posibile diferențe nesemnificative între totaluri și suma componentelor, ce au la bază rotunjirea datelor;

³ În cazul în care informațiile și datele prezentate în această notă analitică sunt preluate în alte lucrări, publicații sau prezentări, este necesar de menționat sursa în mod explicit. Citarea corectă a sursei contribuie la respectarea integrității informațiilor și analizelor elaborate de către **BNM**;

⁴ Datele prezentate în această notă analitică reflectă situația de la data de **31.03.2024** și includ toate informațiile disponibile până la această dată, ce vor fi actualizate în cadrul notelor analitice următoare conform politicii de revizuire a indicatorilor statistici ai Conturilor internaționale(www.bnm.md). Pentru a consulta cea mai recentă versiune a raportului, rugăm să verificați calendarul de diseminare a datelor de pe pagina web oficială **BNM**.

Cuprins

Contextul național și internațional	1
I. Balanța de plăți a Republicii Moldova în trimestrul I 2024 (date provizorii).....	3
1. Contul curent	4
1.1. Comerțul exterior cu bunuri.....	5
1.2. Balanța serviciilor	12
1.3. Balanța veniturilor primare	14
1.4. Balanța veniturilor secundare.....	15
<i>Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)</i>	<i>16</i>
2. Contul de capital	17
3. Contul financiar	18
II. Poziția investițională internațională la 31.03.2024 (date provizorii)	21
III. Datoria externă brută la 31.03.2024 (date provizorii)	27
1. Datoria externă publică	28
2. Datoria externă privată.....	30

Lista diagramelor:

Diagrama 1. PIB, indicii volumului fizic (% față de același trimestru al anului precedent).....	1
Diagrama 2. Indicatorii gradului de deschidere a economiei (%)	2
Diagrama 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova – componente principale (mil. USD).....	3
Diagrama 4. Contul curent – componente principale (mil. USD)	4
Diagrama 5. Balanța comerțului cu bunuri, pe zone geografice (FOB-FOB).....	6
Diagrama 6. Principalii parteneri comerciali (mil. USD)	6
Diagrama 7. Exportul și importul de bunuri pe categorii	7
Diagrama 8. Exportul de alcool etilic și băuturi alcoolice, pe zone geografice și principalele țări (mil. USD)....	8
Diagrama 9. Importul de produse energetice și electricitate (prețuri FOB), (mil. USD)	9
Diagrama 10. Balanța serviciilor.....	12
Diagrama 11. Exportul și importul de servicii, pe principalele tipuri, în trimestrul I 2024	13
Diagrama 12. Evoluția veniturilor primare	14
Diagrama 13. Evoluția veniturilor secundare, componente de bază	15
Diagrama 14. Remiterile personale, pe componente.....	16
Diagrama 15. Evoluția contului de capital	17
Diagrama 16. Contul financiar, active și pasive pe categorii funcționale, în trimestrul I 2024 (mil.USD)	18
Diagrama 17. Împrumuturi externe (pasive, fără cele intragrup), valorificări și rambursări, în trimestrul I 2024 (mil. USD).....	19
Diagrama 18. Principalii creditorii ai administrației publice, în trimestrul I 2024	20
Diagrama 19. Poziția investițională internațională netă, la sfârșitul perioadei, pe sectoare instituționale (% la PIB).....	22
Diagrama 20. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe categorii funcționale, la sfârșitul perioadei (%)	23
Diagrama 21. Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă, la sfârșitul perioadei	24
Diagrama 22. Poziția investițiilor directe*, capitalul propriu, pe zone geografice, la sfârșitul perioadei.....	25
Diagrama 23. Investițiile directe, capitalul propriu acumulat la 31.03.2024, pe activități economice (conform CAEM-2).....	25
Diagrama 24. Structura activelor financiare și ce a pasivelor externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)	26
Diagrama 25. Evoluția datoriei externe publice, la sfârșitul perioadei (mil. USD)	28
Diagrama 26. Structura pe creditorii a datoriei externe publice, la sfârșitul perioadei (%)	29
Diagrama 27. Datoria externă privată, la sfârșitul perioadei (mil. USD).....	31
Diagrama 28. Structura datoriei private, pe sectoare instituționale, la sfârșit de perioadă (mil. USD)	31
Diagrama 29. Structura pe creditorii a datoriei private, la 31.03.2024	32

Lista tabelelor:

Tabelul 1. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova	2
Tabelul 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD).....	3
Tabelul 3. Principalele componente ale contului curent al balanței de plăți, raportate la PIB.....	4
Tabelul 4. Contribuția principalelor categorii de bunuri la modificarea totală (puncte procentuale)	8
Tabelul 5. Contribuția principalelor categorii de servicii la modificarea totală (puncte procentuale)	12
Tabelul 6. Balanța serviciilor de informatică, pe principalele tipuri	13
Tabelul 7. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete	18
Tabelul 8. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)	19
Tabelul 9. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale, la sfârșitul perioadei (MBP6).....	21
Tabelul 10. Poziția investițională internațională (MBP6), (mil. USD)	21
Tabelul 11. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei	27
Tabelul 12. Indicatorii principali aferenți datoriei externe, la sfârșitul perioadei (MBP6)	27
Tabelul 13. Serviciul datoriei externe, plăți efective	28
Tabelul 14. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, pe creditorii, la sfârșitul perioadei (mil. USD)	30

Lista abrevierilor:

AID – Asociația Internațională pentru Dezvoltare
BCDMN – Banca pentru Comerț și Dezvoltare a Mării Negre
BDCE – Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI – Banca Europeană pentru Investiții
BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM – Banca Națională a Moldovei
BNS – Biroul Național de Statistică
BM – Banca Mondială
CFI – Corporația Financiară Internațională
CIF – Cost, insurance, freight
CSI – Comunitatea Statelor Independente
Ct. - credit
DE – datoria externă
Dt. - debit
DST – drepturi speciale de tragere (XDR)
EX - export
EUR – euro
f.a.p. – față de anul precedent / față de perioada similară a anului precedent
FIDA – Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii
FMI – Fondul Monetar Internațional
FOB – free on board
GP – gospodăriile populației
IFSLSGP – instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
ISD – investiții străine directe
IMP – import
IVF – indicii valorii unitare
IVU – indicii volumului fizic
NEFCO – Corporația Financiară Nordică de Mediu
n.a.p. – neincluse în altă parte
MBP6 - Manualul „Balanța de plăți și poziția investițională internațională”, ediția a VI-a
M2 – masa monetară
mil. – milioane
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PIB – produsul intern brut
PII – poziția investițională internațională
p.p. – puncte procentuale
SRTI – Sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale
UAT – unități administrativ-teritoriale
UE – Uniunea Europeană fără Marea Britanie
USD – dolarul Statelor Unite ale Americii

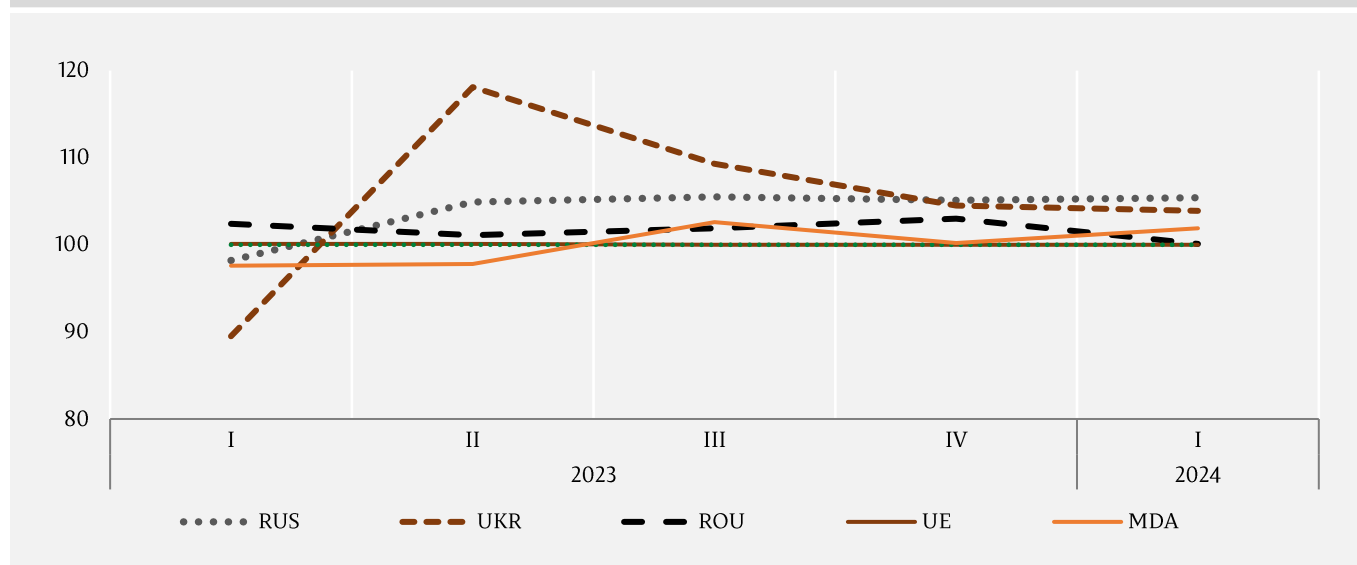
Conturile internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul I 2024 (date provizorii)

Contextul național și internațional

În trimestrul I 2024, PIB¹-ul Republicii Moldova s-a majorat cu 1,9 la sută f.a.p., tendință conturată și la principalii parteneri comerciali ai țării (tabelul 1, diagrama 1).

În trimestrul I 2024, Republica Moldova, dar și principalii parteneri comerciali au continuat redresarea economiilor.

Diagrama 1. PIB, indicii volumului fizic (% față de același trimestru al anului precedent)

Surse: Autoritățile naționale de statistică, OECD.Stat

Pe partea resurselor, creșterea PIB-ului a fost determinată de producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, de industria prelucrătoare și cea a informațiilor și comunicațiilor. Transportul și depozitarea, tranzacțiile imobiliare și acordarea serviciilor de sănătate și asistență socială au influențat PIB-ul în sensul scăderii.

Pe partea utilizărilor, PIB-ul a fost influențat pozitiv de evoluția comerțului cu bunuri și servicii, consumul final al gospodăriilor și de formarea brută de capital fix, iar în sensul scăderii de reducerea consumului final al administrației publice.

În trimestrul I 2024, raportul de schimb² în comerțul exterior cu bunuri a fost unul nefavorabil (99,7 la sută), ameliorându-se f.a.p. (+9,9 p.p.).

¹ Datele privind PIB pentru anul 2023 au fost revizuite.

² Calculat în baza datelor BNS privind indicii valorii unitare la export și import.

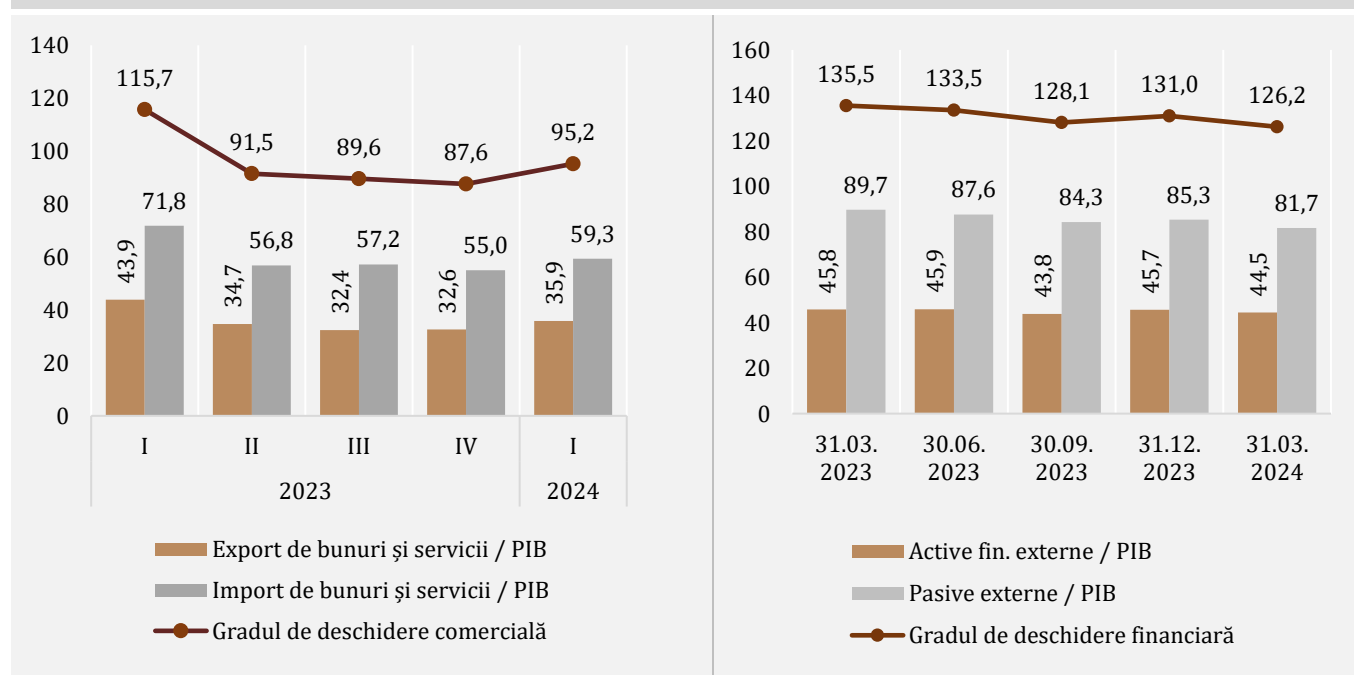
Tabelul 1. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova

	UM	2023				2024
		I	II	III	IV	I
PIB, prețuri curente	mil. lei	64 773	71 269	80 835	83 589	67 416
PIB, prețuri curente	mil. USD	3 437	3 970	4 510	4 660	3 800
PIB, IVF	%	99,6	99,7	103,3	99,8	101,9
Export de bunuri, IVF	%	106,9	93,9	115,1	110,1	96,2
Export de bunuri, IVU	%	94,4	84,1	85,6	88,9	89,4
Import de bunuri, IVF	%	107,7	96,0	88,5	98,1	104,1
Import de bunuri, IVU	%	105,1	93,1	96,6	92,8	89,7
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri	%	89,8	90,3	88,6	95,8	99,7
Rata de schimb medie pe perioadă	MDL /USD	18,8453	17,9513	17,9229	17,9357	17,7414
Contul curent / PIB	%	-14,5	-10,0	-12,3	-11,2	-11,8
Remiterile personale / PIB	%	13,5	12,8	10,9	10,3	11,9
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB	%	4,1	1,5	2,4	2,4	1,4

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

În trimestrul I 2024, atât deschiderea comercială a economiei, cât și deschiderea financiară s-au diminuat.

Diagrama 2. Indicatorii gradului de deschidere a economiei (%)

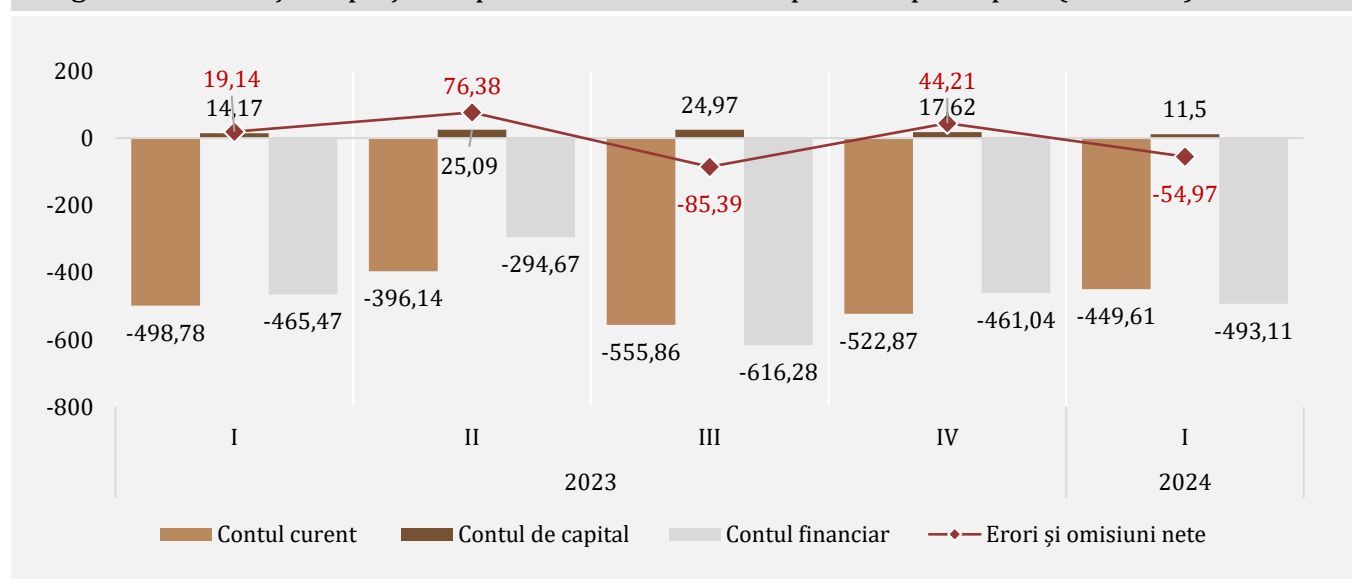
I. Balanța de plăți a Republicii Moldova în trimestrul I 2024 (date provizorii)

Conform datelor preliminare, în trimestrul I 2024, deficitul contului curent al balanței de plăți s-a contractat atât în valoare absolută, cât și raportat la PIB (diagrama 3). Evoluția deficitului contului curent a fost determinată de scăderea deficitului balanței comerciale și de majorarea excedentului veniturilor primare, în timp ce reducerea balanței serviciilor și veniturilor secundare au influențat deficitul contului curent în sensul aprofundării (tabelul 2).

Principalele surse de finanțare a deficitului contului curent, în trimestrul I 2024, au fost numerarul și depozitele, de asemenea creditele comerciale și avansurile din cadrul altor investiții.

În trimestrul I 2024, deficitul contului curent s-a aprofundat, iar contul financiar a înregistrat intrări nete de mijloace financiare.

Diagrama 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova – componente principale (mil. USD)

Tabelul 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD)

	2023				2024
	I	I	III	IV	I
CONTUL CURENT	-498,78	-396,14	-555,86	-522,87	-449,61
Bunuri	-1 234,83	-1 063,49	-1 298,51	-1 290,97	-1 101,94
Servicii	273,87	185,24	180,87	245,84	209,66
Venituri primare	62,50	66,83	44,24	36,24	77,54
Venituri secundare	399,68	415,28	517,54	486,02	365,13
CONTUL DE CAPITAL	14,17	25,09	24,97	17,62	11,47
Necesarul net de finanțare	-484,61	-371,05	-530,89	-505,25	-438,14
CONTUL FINANCIAR	-465,47	-294,67	-616,28	-461,04	-493,11
Investiții directe, net	-139,13	-58,12	-105,74	-113,27	-47,24
Investiții de portofoliu, net	0,17	0,12	0,36	-0,91	1,07
Alte investiții, net	-482,08	-484,94	-546,78	-798,44	-454,03
Numerar și depozite	-169,55	-337,88	-427,49	-422,48	-358,08
Împrumuturi	-193,61	-52,58	42,15	-295,62	12,28
Credite comerciale și avansuri	-119,77	-95,25	-162,21	-81,11	-109,00
Alte creanțe / angajamente	0,85	0,77	0,77	0,77	0,77
Active de rezervă	155,57	248,27	35,88	451,58	7,09
Erori și omisiuni nete	19,14	76,38	-85,39	44,21	-54,97
Remiteri personale, credit	465,38	508,33	493,32	479,26	435,33

1. Contul curent

Contul curent

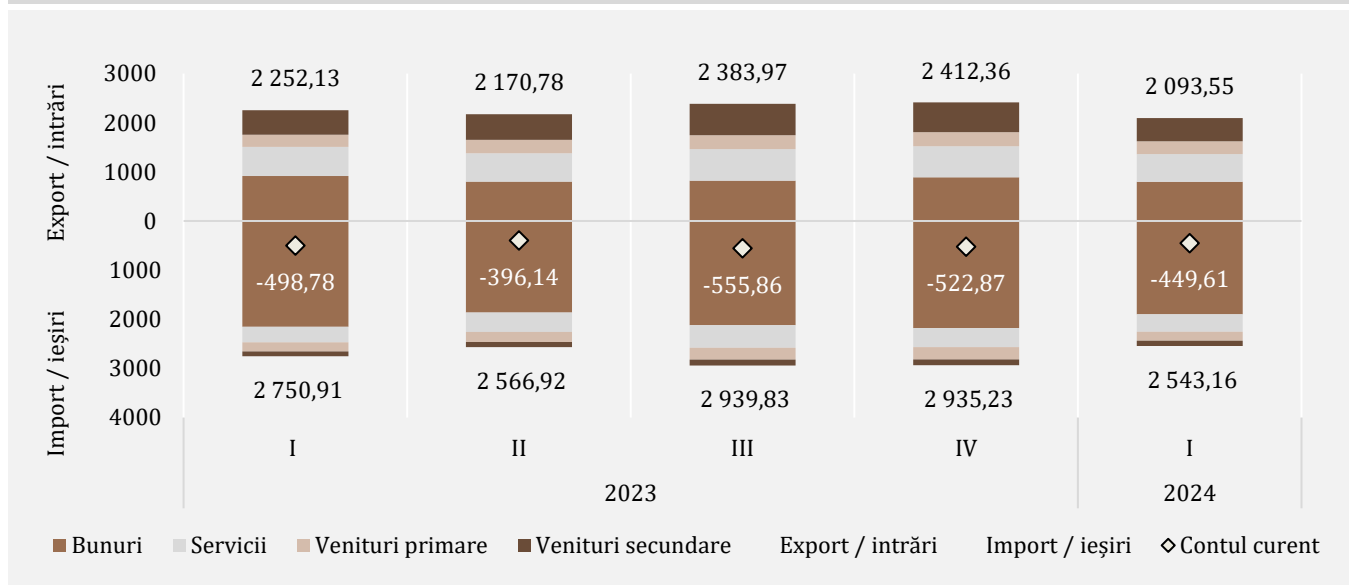
-449,61 mil. USD

-11,8 la sută raportat la PIB

Conform datelor preliminare, în trimestrul I 2024, deficitul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova a totalizat -449,61 mil. USD și s-a contractat cu 9,9 la sută f.a.p., pe seama scăderii deficitului comerțului exterior cu bunuri și creșterii excedentului veniturilor primare (diagrama 4). Raportul dintre deficitul contului curent și PIB a fost de 11,8 la sută, cu 2,7 p.p. mai mic față de cel consemnat în trimestrul I 2023 (tabelul 3).

Deficitul contului curent, în trimestrul I 2024, s-a contractat pe seama diminuării deficitului comerțului exterior cu bunuri și a creșterii excedentului veniturilor primare.

Diagrama 4. Contul curent – componente principale (mil. USD)

Tabelul 3. Principalele componente ale contului curent al balanței de plăți, raportate la PIB

	2023				2024	2024 I / 2023 I
	I	II	III	IV	I	
	%					p.p
Contul curent	-14,5	-10,0	-12,3	-11,2	-11,8	2,7
Balanța comercială	-28,0	-22,1	-24,8	-22,4	-23,5	4,5
Export de bunuri și servicii	43,9	34,7	32,4	32,6	35,9	-8,0
Import de bunuri și servicii	71,8	56,8	57,2	55,0	59,3	-12,5
Balanța veniturilor primare	1,8	1,7	1,0	0,8	2,0	0,2
Intrări de venituri primare, dintre care:	7,2	6,9	6,3	6,2	6,8	-0,4
Remunerarea salariaților	6,1	5,6	5,1	4,9	5,2	-0,9
Ieșiri de venituri primare, dintre care:	5,4	5,2	5,3	5,4	4,7	-0,7
Venituri din investiții	4,6	4,5	4,7	4,7	4,0	-0,6
Balanța veniturilor secundare	11,6	10,5	11,5	10,4	9,6	-2,0
Intrări de venituri secundare, dintre care:	14,5	13,1	14,2	13,0	12,5	-2,0
Transferuri personale	7,9	7,5	6,3	5,8	6,7	-1,2
Cooperarea internațională curentă	2,8	2,2	4,6	4,0	2,1	-0,7
Ieșiri de venituri secundare	2,9	2,6	2,7	2,5	2,8	-0,1
Contul de capital	0,4	0,6	0,6	0,4	0,3	-0,1
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital)	-14,1	-9,3	-11,8	-10,8	-11,5	2,6

1.1. Comerțul exterior cu bunuri

Deficitul *comerțului exterior* cu bunuri, conform balanței de plăți, a scăzut, în trimestrul I 2024, cu 10,8 la sută f.a.p. și a constituit 1 101,94 mil. USD. Exportul de bunuri a scăzut cu 13,1 la sută și a totalizat 796,63 mil. USD, iar importul s-a diminuat cu 11,7 la sută și a constituit 1 898,57 mil. USD.

Exportul / importul de bunuri din balanța de plăți este diferit de cel elaborat și publicat de către BNS (IMTS), având la bază cerințe metodologice specifice.

Exportul și importul în balanța de plăți (BP) sunt înregistrate în momentul **schimbului dreptului de proprietate în tranzacții dintre rezidenți și nerezidenți**, indiferent dacă bunurile au intrat sau ieșit de pe teritoriul țării. Pentru elaborarea distribuției geografice se aplică selecții la export /import (prețuri CIF) după principiul **țării de livrare/expediție**, conform datelor declarațiilor vamale.

Sursă pentru estimarea comerțului cu bunuri în cadrul BP este comerțul exterior cu bunuri elaborat de BNS (IMTS). Statistica comerțului exterior cu bunuri (IMTS) reprezintă statisticile elaborate și publicate de BNS care includ date referitoare la bunurile pentru/după prelucrare și vânzările magazinelor duty-free. Prezentarea geografică a exportului/importului în cadrul IMTS se bazează pe principiul **țării de consum/origine**, iar înregistrarea se face în momentul în care bunurile **trec hotarul țării**.

Pentru elaborarea datelor BP, din datele BNS se exclud bunurile pentru/după prelucrare, pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate. De asemenea, se exclud, până în trimestrul III 2023, când a avut loc schimbarea reglementărilor vamale și fiscale privind desființarea magazinelor duty-free, exporturile ce reprezintă vânzările magazinelor duty-free și se completează cu datele privind procurările în porturi și exportul net de mărfuri negociate peste hotare (ce au loc în afara teritoriului economic al țării și nu sunt parte a IMTS) și cu estimări privind exportul/importul persoanelor fizice. Importul în cadrul BP se reflectă în prețuri FOB, respectiv se face ajustarea estimativă a acestuia.

Începând cu trimestrul IV 2022, se fac ajustări suplimentare la importul de resurse energetice, în baza informațiilor de la agenții-importatori, în legătură cu practica de stocare a resurselor energetice procurate în afara teritoriului țării pentru consum amânat. Corespunzător, schimbul de proprietate și intrarea în țară a gazului importat se produce în perioade diferite, ce condiționează necesitatea ajustării datelor IMTS. În trimestrul I 2024 o parte din gazul natural procurat a fost stocat în Ucraina și România pentru a fi adus în țară ulterior, cea mai mare parte a gazului intrat în țară în perioada respectivă a fost din stocurile formate în perioadele anterioare. Ajustarea negativă indică o valoare mai mare a gazului introdus/importat în țară comparativ cu valoarea gazului procurat în perioada de referință (s-a consumat gazul procurat anterior și stocat în străinătate), pe când ajustarea pozitivă indică procurarea unor volume de gaz mai mari comparativ cu cele introduse/importate în țară în perioada de referință (gazul procurat fiind stocat în străinătate pentru consumul ulterior).

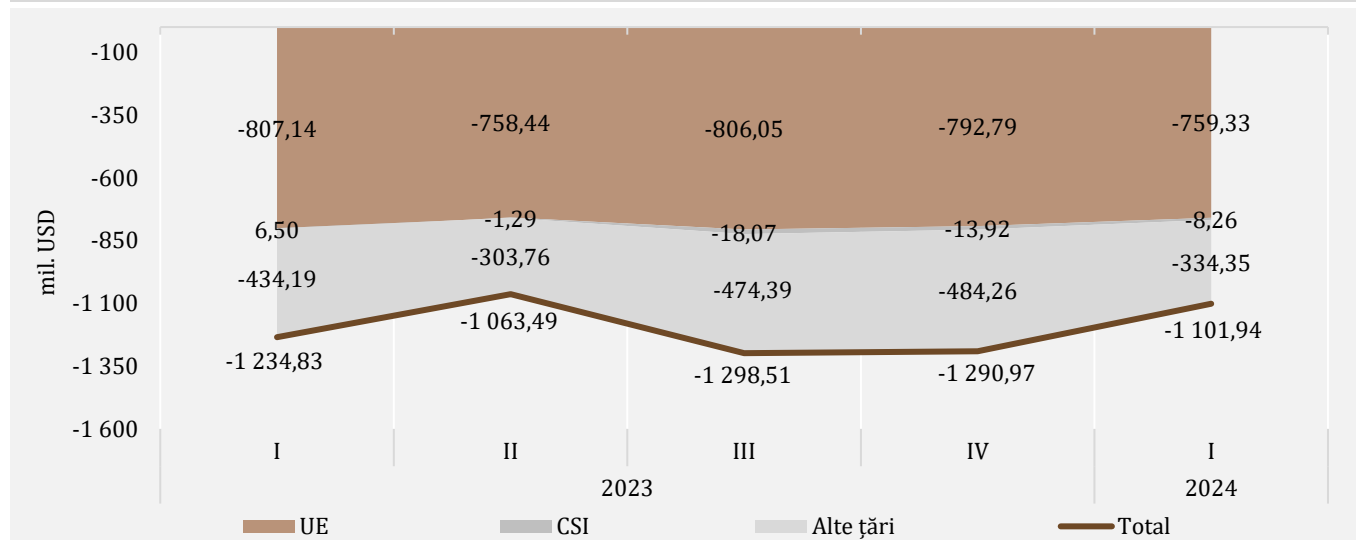
Ajustările suplimentare la exportul și importul de bunuri conform balanței de plăți

	2023				2024
	I	II	III	IV	I
Export de bunuri FOB (BP) - MBP 6	916,37	799,99	820,20	888,94	796,63
Export conform statisticii comerțului exterior (IMTS)	1 072,05	970,12	973,81	1 032,20	921,78
Ajustări operate de BNM:	-155,68	-170,13	-153,61	-143,26	-125,15
Bunuri pentru prelucrare	-168,69	-183,37	-164,13	-159,02	-141,95
Procurări în magazinele duty-free	-3,98	-4,22	-5,81	0,00	0,00
Procurări în porturi	13,46	14,24	13,37	12,31	12,47
Export persoane fizice	3,64	3,10	2,93	3,32	3,91
Export net de mărfuri negociate peste hotare	-0,11	0,12	0,03	0,13	0,42
Import de bunuri FOB (BP) - MBP 6	2 151,20	1 863,48	2 118,71	2 179,91	1 898,57
Import (CIF) conform statisticii comerțului exterior (IMTS)	2 306,91	2 065,09	2 040,55	2 260,79	2 154,11
Ajustări operate de BNM:	-155,71	-201,61	78,16	-80,88	-267,79
Bunuri pentru prelucrare (FOB)	-114,84	-122,70	-105,51	-107,75	-96,47
Recalcularea din prețuri CIF în FOB	-80,31	-81,55	-78,93	-87,29	-86,80
Importul bancnotelor și monedelor	0,00	0,00	0,00	0,35	2,14
Procurări în porturi	13,41	12,14	14,42	13,67	9,96
Import persoane fizice	72,06	83,64	109,54	156,79	110,89
Resurse energetice procurate anterior și stocate	-46,03	-93,14	138,64	-56,65	-195,26

Din punct de vedere geografic, diminuarea deficitului comerțului cu bunuri a fost generată de diminuarea substanțială a deficitelor cu alte țări (-99,84 mil. USD) și UE (-47,81 mil. USD). Totodată, deficitul comercial cu CSI a crescut (+14,76 mil. USD) comparativ cu trimestrul I 2023 (diagrama 5).

În trimestrul I 2024, deficitele comerțului cu bunuri cu UE și alte țări au scăzut semnificativ comparativ cu perioada similară a anului precedent.

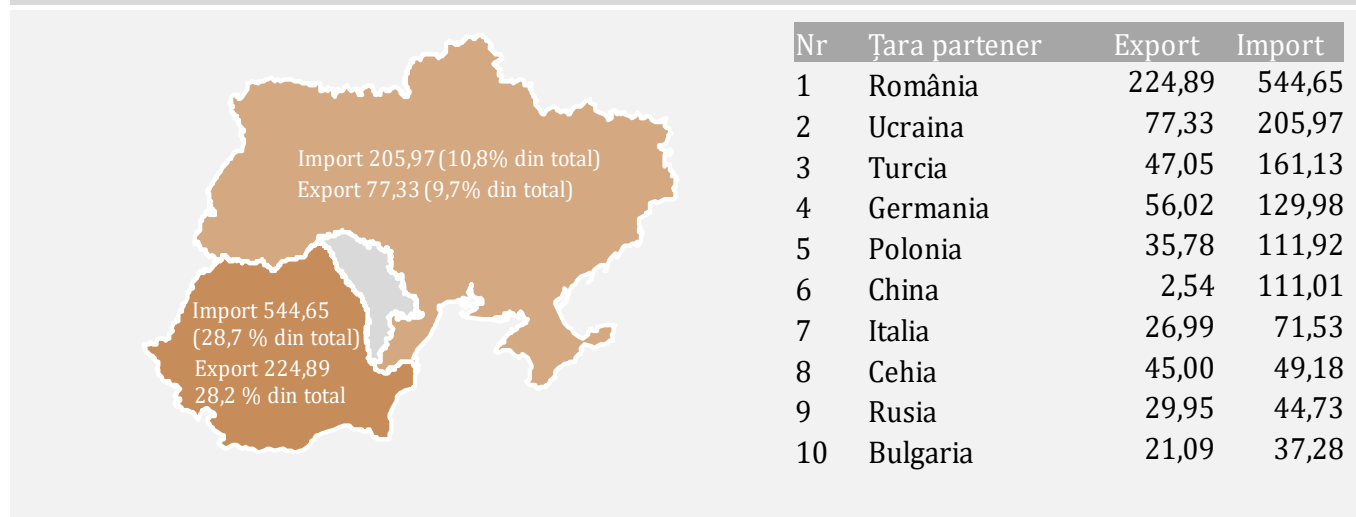
Diagrama 5. Balanța comerțului cu bunuri, pe zone geografice (FOB-FOB)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

În trimestrul I 2024, principalele țări partenere ale Republicii Moldova atât la export, cât și la importul de bunuri au fost țările vecine, România și Ucraina.

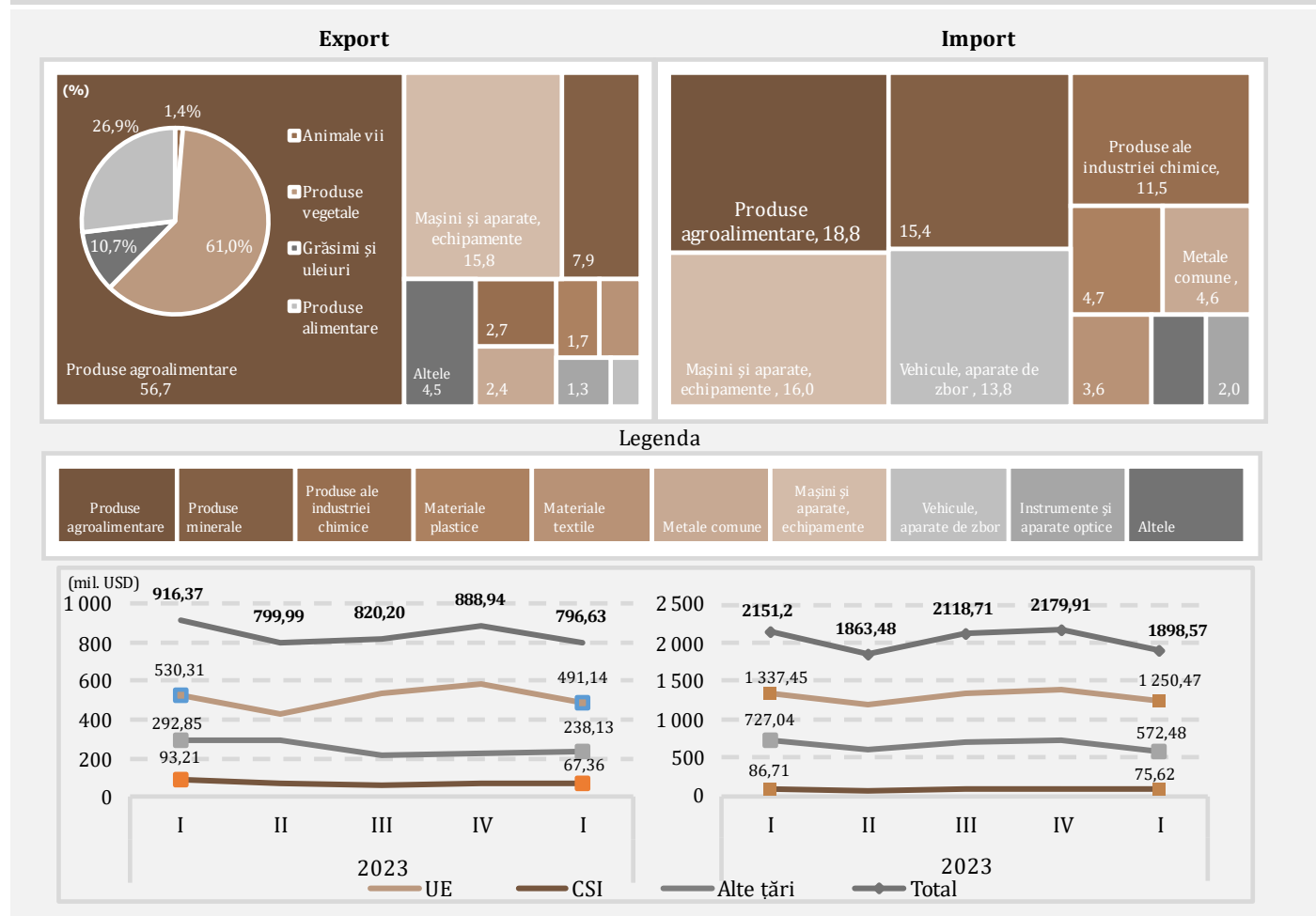
Diagrama 6. Principalii parteneri comerciali (mil. USD)

Valoarea **exportului** de bunuri, în trimestrul I 2024, a scăzut ca urmare a diminuării exportului către toate regiunile. Astfel, exportul către alte țări s-a micșorat cu 18,7 la sută (-54,72 mil. USD), cel spre UE - cu 7,4 la sută (-39,17 mil. USD) și spre CSI - cu 27,7 la sută (-25,85 mil. USD) (diagrama 7).

Diminuarea exportului de bunuri a fost determinată de scăderea substanțială a exportului de *produse minerale* către CSI. Diminuarea importului de bunuri a fost determinată de scăderea livrărilor din UE și alte țări, iar cea mai semnificativă contribuție negativă a avut-o importul de produse minerale.

Diagrama 7. Exportul și importul de bunuri pe categorii

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

Cea mai mare contribuție negativă la evoluția exportului total (9,9 p.p) a avut-o exportul de *produse minerale*, care a scăzut de 2,4 ori f.a.p. Această evoluție a fost determinată de exportul de *uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase*, care a scăzut de 3,0 ori f.a.p. și a totalizat 46,69 mil. USD. Exportul de *vehicule și aparate de zbor*, care a scăzut de 4,7 ori, a avut o contribuție negativă de 2,1 p.p. la scăderea exportului.

Scăderile au fost atenuate de creșterea exportului de *mașini, aparate și echipamente*, cu cea mai mare contribuție pozitivă, de 1,6 p.p. la creșterea exportului. O contribuție pozitivă de 1,3 p.p. a avut și exportul de *produse agroalimentare*, în creștere cu 2,7 la sută f.a.p. Această evoluție a fost determinată de exportul *produselor regnului vegetal*, care s-a majorat cu 14,8 la sută, și de exportul *produselor industriei alimentare* ce a crescut cu 4,4 la sută, iar celelalte categorii de produse agroalimentare au marcat diminuări.

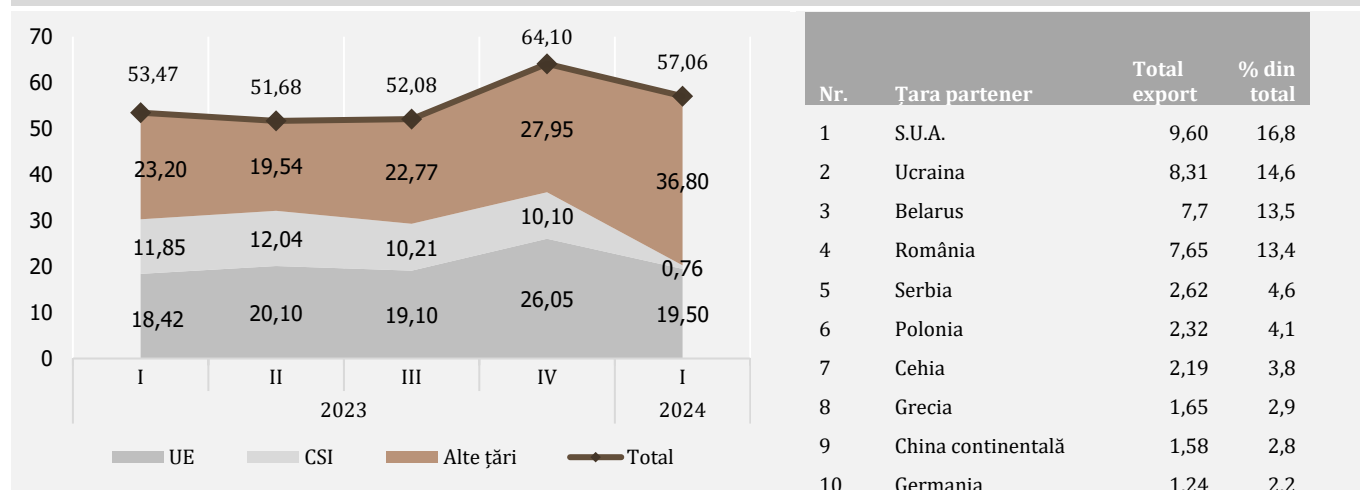
Tabelul 4. Contribuția principalelor categorii de bunuri la modificarea totală (puncte procentuale)

	Export		Import		Sold	
	Tr. I		Tr. I		Tr. I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Produse agroalimentare	-18,2	1,3	3,1	0,5	22,8	0,0
Produse minerale	14,4	-9,9	5,6	-15,5	-2,5	-19,6
Produse ale industriei chimice	-0,5	0,1	1,8	-1,9	4,0	-3,4
Materiale plastice și articole din material plastic	0,8	-0,9	0,0	0,1	-0,7	0,8
Materiale textile și articole din acestea	0,2	-1,1	0,3	-0,2	0,4	0,4
Metale comune și articole din metale comune	-1,3	-0,1	-0,6	0,6	0,2	1,1
Mașini și aparate, echipamente electrice și părți ale acestora	4,0	1,6	1,9	1,2	-0,1	0,9
Vehicule, aparate de zbor	0,6	-2,1	1,7	2,5	2,7	6,0
Altele	1,2	-2,0	0,5	1,0	-0,3	3,0
TOTAL	1,2	-13,1	14,3	-11,7	26,5	-10,8

În trimestrul I 2024, exportul total de *alcool etilic și băuturi alcoolice* a crescut cu 6,7 la sută și a constituit 57,06 mil. USD, pe seama creșterii cu 58,6 la sută a exportului către alte țări, ca urmare a majorării în continuare a livrărilor către S.U.A, de 5,6 ori, până la 9,60 mil. USD, și către Grecia – cu 87,5 la sută, până la 1,65 mil. USD (diagrama 8).

În trimestrul I 2024, exportul de alcool etilic și băuturi alcoolice către CSI a scăzut față de perioada similară a anului precedent. De asemenea, top cinci parteneri în export dețin mai mult de 60% din ponderea totală a exportului de alcool etilic.

Diagrama 8. Exportul de alcool etilic și băuturi alcoolice, pe zone geografice și principalele țări (mil. USD)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

Valoarea importului de bunuri, în trimestrul I 2024 s-a diminuat pe seama reducerii livrărilor către toate regiunile. Astfel, importurile din alte țări au scăzut cu 21,3 la sută (-154,56 mil. USD), din UE - cu 6,5 la sută (-86,98 mil. USD), iar importurile din CSI – cu 12,8 la sută (-11,09 mil. USD).

În structura importului pe categorii de bunuri, cea mai semnificativă contribuție, de 15,5 p.p. la diminuarea importului total, au avut-o produsele minerale, diminuându-se de 2,1 ori.

Importul de *vehicule și echipamente de transport* a crescut cu 26,6 la sută, până la 261,41 mil. USD, având cea mai mare contribuție pozitivă de 2,5 p.p. la importul total de bunuri.

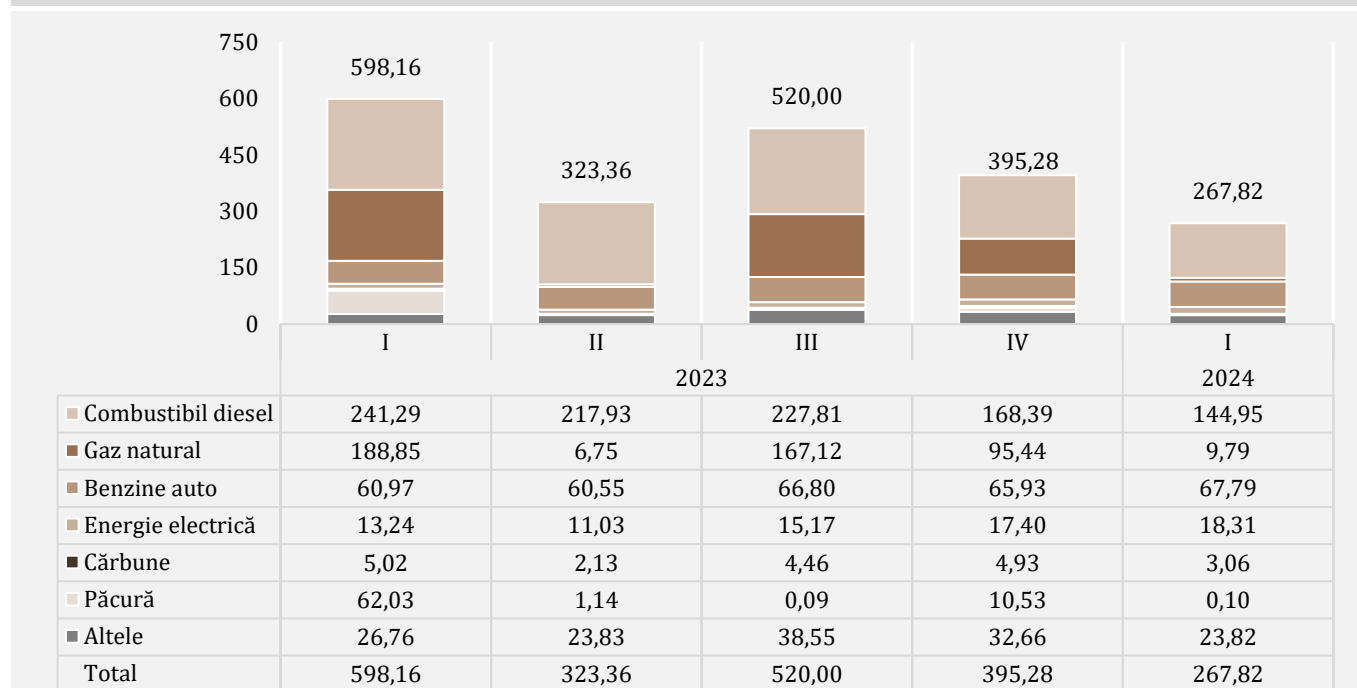
O contribuție pozitivă, de 1,2 p.p., a avut-o importul de *mașini, aparate, echipamente*, care a crescut cu 9,5 la sută și a totalizat 303,08 mil. USD. Importul de *metale comune* a crescut cu 16,8 la sută f.a.p., până la 87,91 mil. USD, având o contribuție pozitivă de 0,6 p.p. la importul total de bunuri.

În trimestrul I 2024, valoarea importului produselor energetice a scăzut de 2,2 ori și a totalizat 267,82 mil. USD (diagrama 9). Astfel, s-au constatat următoarele evoluții comparativ cu perioada similară a anului 2023:

- Importul de *gaz natural* s-a diminuat semnificativ, de 19,3 ori, până la 9,79 mil. USD, comparativ cu 188,85 mil. USD în perioada similară a anului precedent;
- Importul de *combustibil diesel* a scăzut cu 39,9 la sută, până la 144,95 mil. USD;
- Importul de *păcură* a scăzut până la 0,10 mil. USD comparativ cu 62,03 mil. USD f.a.p.;
- Importul de *cărbune* s-a diminuat cu 39,0 la sută până la 3,06 mil. USD;
- Importul de *benzine auto* s-a majorat cu 11,2 la sută, până la 67,79 mil. USD;
- Importul de *energie electrică* a crescut cu 38,3 la sută, totalizând 18,31 mil. USD.

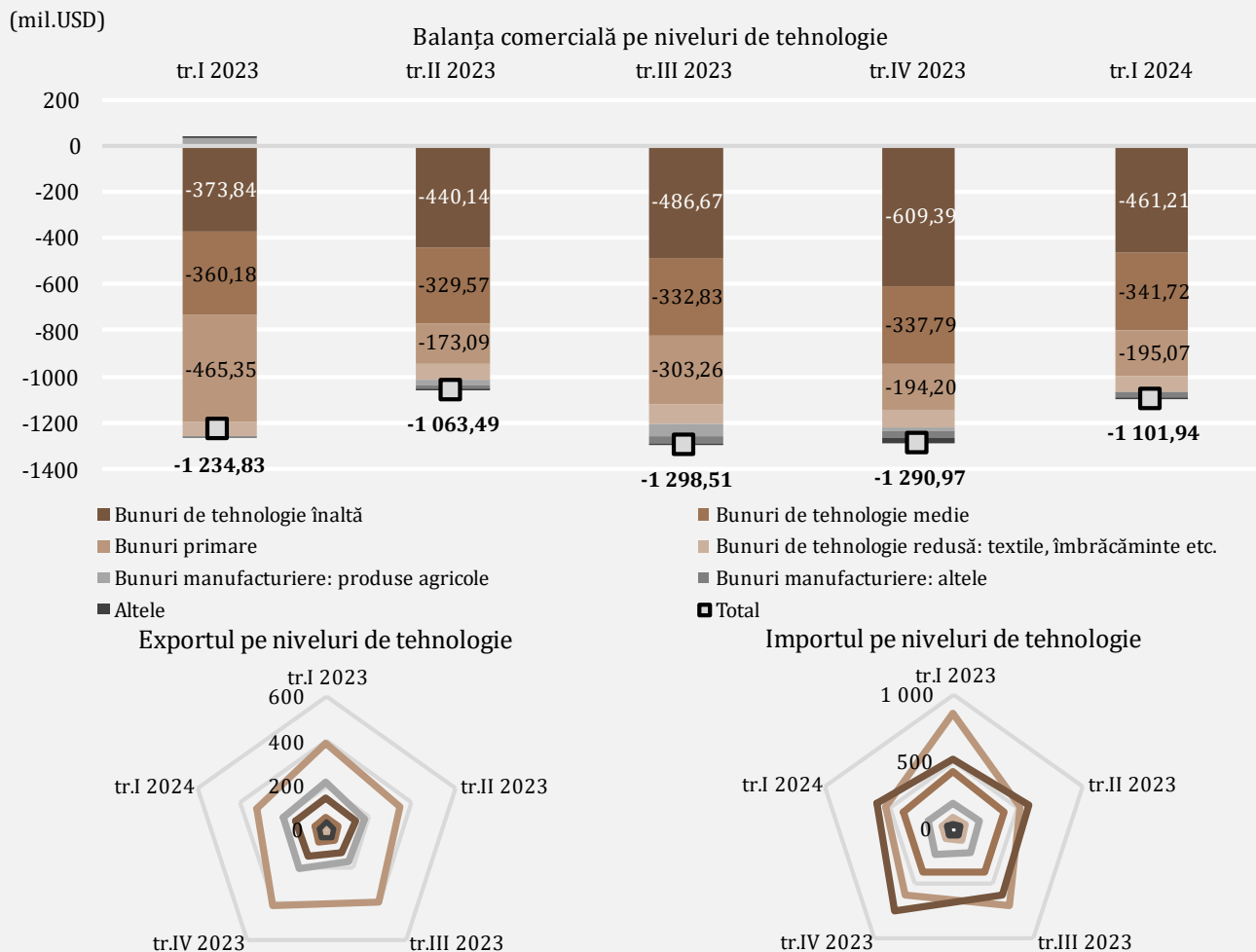
În trimestrul I 2024, față de perioada similară a anului 2023, au fost înregistrate reduceri ale valorii importului la majoritatea tipurilor de produse energetice.

Diagrama 9. Importul de produse energetice și electricitate (prețuri FOB), (mil. USD)

Comerțul exterior cu bunuri pe niveluri de tehnologie

În trimestrul I 2024, au fost înregistrate reduceri ale valorii importului și exportului total de bunuri față de perioada similară a anului precedent, evoluția fiind influențată de reducerea exportului și a importului de produse primare.

În trimestrul I 2024, toate categoriile de export au înregistrat diminuări. Astfel, exportul de **produse primare** a scăzut cu 61,33 mil. USD, de **produse manufacturiere agricole** - cu 19,40 mil. USD, de **produse de tehnologie redusă** - cu 10,73 mil. USD, de **produse de tehnologie medie** - cu 8,27 mil. USD, iar exportul de **produse pe tehnologie înaltă** - cu 0,81 mil. USD. Totodată, exportul de bunuri a fost caracterizat de următoarele tendințe:

- Exportul de *bunuri primare* a avut tendința de creștere din trimestrul I 2023 până la sfârșitul anului, cu excepția fiind trimestrului II. De menționat că, în trimestrul I 2024, exportul de bunuri primare a scăzut cu 15,7 la sută f.a.p. Aceasta se datorează, în special, fluctuațiilor reexportului produselor minerale;
- Exportul de *bunuri manufacturiere agricole* prezintă o tendință generală de scădere pe întreaga perioadă analizată;
- Exportul de *bunuri de tehnologie joasă* are tendință generală de scădere pe parcursul perioadei analizate;
- Exportul de bunuri de *tehnologie medie* prezintă unele fluctuații, dar preponderent scădere, urmată de creștere în trimestrul I 2023;
- Exportul de *tehnologie înaltă* demonstrează o scădere mai lentă față de celelalte categorii.

În trimestrul I 2024, importul de **produse primare** a scăzut cu 480,58 mil. USD, de **produse manufacturiere agricole** a crescut cu 13,71 mil. USD, de **produse de tehnologie redusă** a scăzut cu 5,02 mil. USD, de **produse de tehnologie medie** a scăzut cu 28,63 mil. USD, iar importul de **produse de tehnologie înaltă** au crescut cu 77,64 mil. USD.

- Importul *bunurilor primare* s-a diminuat pe parcursul anului 2023, excepție fiind trimestrul III. De menționat că, în trimestrul I 2024, importul de bunuri primare a scăzut cu 38,8 la sută f.a.p.;
- Importul *bunurilor manufacturiere agricole* prezintă o tendință generală de creștere pe întreaga perioadă analizată;
- Importul *bunurilor de tehnologie joasă* crește pe tot parcursul anului 2023. Totodată, importul de *bunuri de tehnologie joasă* s-a diminuat cu 5,8 la sută în trimestrul I 2024 f.a.p.;
- Importul *tehnologie medie* denotă o creștere lentă cu diminuare în trimestrul II 2023;
- Importul *bunurilor de tehnologie înaltă* a crescut în anul 2023, iar în trimestrul I 2024, s-a diminuat.

Balanța comercială pe niveluri de tehnologie reprezintă o metodă nouă de prezentare a datelor privind comerțul exterior cu bunuri. Această abordare se bazează pe datele existente privind exporturile și importurile de bunuri, conform metodologiei balanței de plăți, grupate pe 21 de categorii. Astfel, bunurile sunt grupate în funcție de nivelurile lor de tehnologie, după cum urmează:

- **Bunuri primare** - bunuri care de regulă provin din resurse naturale și nu sunt supuse unor procese complexe de prelucrare și/sau transformare. Exemple de astfel de bunuri: animale vii, produse ale regnului vegetal, produse minerale, piei brute, piei finite.
- **Bunuri manufacturiere** - produse agricole, bunuri rezultate din prelucrarea și transformarea produselor agricole brute. Acestea includ produse alimentare procesate cum ar fi grăsimile și uleiurile de origine animală, produse ale industriei alimentare, băuturile alcoolice, lemnul și articolele din lemn.
- **Bunuri de tehnologie redusă** - bunuri care implică procese tehnologice relativ simple în producția lor. Această categorie include materiale textile și articole din acestea; încălțăminte și alte produse similare care nu necesită tehnologii avansate pentru a fi fabricate.
- **Bunuri de tehnologie medie** - bunuri care necesită un nivel moderat de tehnologie în procesul de producție. Acestea includ produse ale industriei chimice; materiale plastice și articole din acestea; metale comune și articole din acestea.
- **Bunuri de tehnologie înaltă** - bunuri care necesită tehnologii avansate și inovative în producția lor. Acestea includ mașini și aparate, echipamente electrice; vehicule, aparate de zbor (aeronave); instrumente și aparate optice; arme, muniție ș.a.

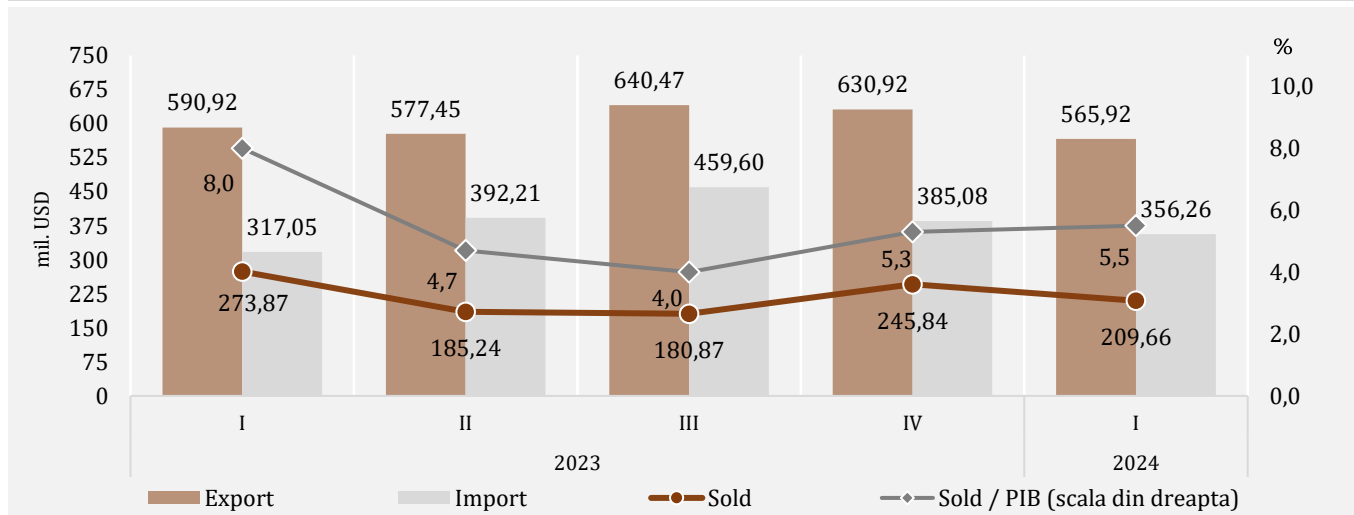
Această clasificare permite o analiză detaliată și precisă a fluxurilor comerciale, evidențiind contribuția fiecărui tip de tehnologie la balanța comercială.

1.2. Balanța serviciilor

În trimestrul I 2024, excedentul comerțului exterior cu *servicii* a totalizat 209,66 mil. USD și a scăzut cu 23,4 la sută f.a.p., ca urmare a creșterii importului de servicii (+12,4 la sută) și scăderii exportului (-4,2 la sută), (diagrama 10). Scăderea cu 43,5 la sută (până la 40,06 mil. USD) a excedentului înregistrat la serviciile de călătorii a determinat evoluția negativă a balanței serviciilor (tabelul 5).

Diminuarea excedentului balanței serviciilor a fost determinată de majorarea valorii importului de servicii și diminuării exportului.

Diagrama 10. Balanța serviciilor

Tabelul 5. Contribuția principalelor categorii de servicii la modificarea totală (puncte procentuale)

	Export		Import		Sold	
	Tr. I		Tr. I		Tr. I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Servicii de informatică	7,3	3,2	2,3	0,8	16,0	6,0
Servicii profesionale și de consultanță managerială	1,2	1,2	-0,2	0,4	3,6	2,1
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p)	0,1	-0,1	-1,6	-0,2	3,0	0,1
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	1,9	-1,7	0,1	-0,4	5,0	-3,2
Călătorii	4,2	-4,8	8,7	0,8	-3,5	-11,3
Transport	10,2	-1,7	0,3	6,7	27,0	-11,5
Altele	5,2	-0,3	1,1	4,3	11,9	-5,6
TOTAL	30,1	-4,2	10,7	12,4	63,0	-23,4

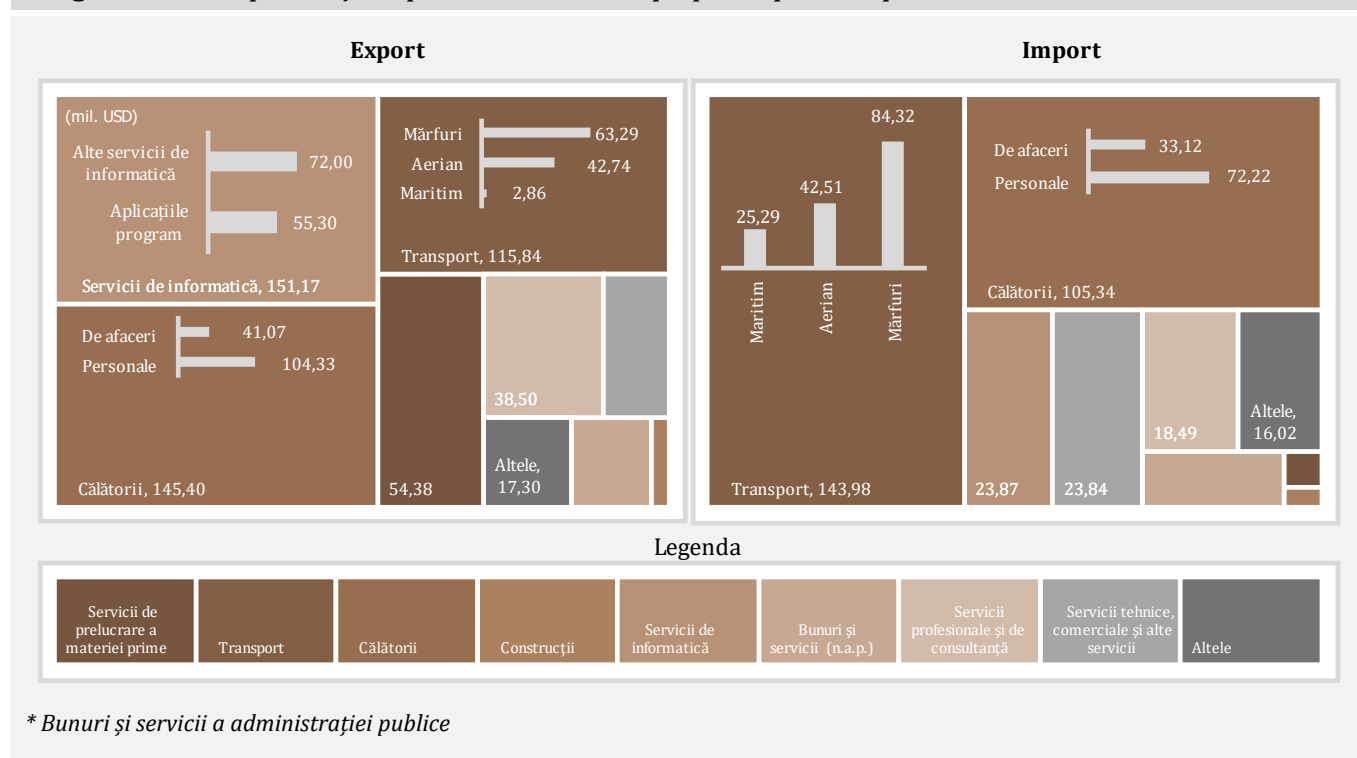
Exportul de servicii, în trimestrul I 2024, a constituit 565,92 mil. USD. Diminuarea acestuia a fost determinată de scăderea cu 16,3 la sută a *serviciilor de călătorii*, care dețin 25,7 la sută din totalul serviciilor exportate, până la 145,40 mil. USD, de diminuarea - *serviciilor de transport* - cu 8,1 la sută, până la 115,84 mil. USD, precum și a *serviciilor de prelucrare a materiei prime* - cu 15,7 la sută, până la 54,38 mil. USD. Totodată, *serviciile de informatică*, care dețin ponderea de 26,7 la sută în totalul exportului de servicii, au crescut cu 14,2 la sută până la 151,17 mil. USD, iar exportul *serviciilor profesionale și de consultanță*, care dețin ponderea de 6,8 la sută din totalul exportului de servicii, au crescut cu 22,6 la sută.

Importul de servicii a totalizat 356,26 mil. USD, dintre care 40,4 la sută (143,98 mil. USD) au fost *serviciile de transport*, care au sporit cu 17,3 la sută f.a.p. (diagrama 11). Creșterea acestora a fost determinată de majorarea atât a importului serviciilor de *transport de mărfuri* cu 15,7 la sută până la 84,32 mil. USD, cât și a importului serviciilor de *transport aerian*, care a sporit cu 20,5 la sută și a totalizat 42,51 mil. USD.

Importul de *servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri* a crescut cu 47,4 la sută până la 23,84 mil. USD, importul de *bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)* a crescut cu 31,3 la sută, până la 10,65 mil. USD, importul *serviciilor de călătorii* s-a majorat cu 2,4 la sută, totalizând 105,34 mil. USD.

Cea mai semnificativă contribuție la scăderea totală a exportului de servicii au avut-o serviciile de călătorii, iar la import – serviciile de transport.

Diagrama 11. Exportul și importul de servicii, pe principalele tipuri, în trimestrul I 2024

În trimestrul I 2024, excedentul balanței serviciilor de informatică a constituit 60,7 la sută din excedentul balanței serviciilor și a totalizat 127,30 mil. USD (tabelul 6).

Tabelul 6. Balanța serviciilor de informatică, pe principalele tipuri

	2023				2024	2024 I /
	I	II	III	IV	I	2023 I
	mil. USD					%
Servicii de informatică, total	110,91	123,33	121,67	139,84	127,30	114,8
Servicii legate de aplicațiile de program	61,49	62,67	58,17	59,80	55,30	89,9
Alte servicii de informatică*	49,42	60,66	63,50	80,04	72,00	145,7

* Servicii de instalare și mentenanță software / hardware nepersonalizate, prelucrarea datelor, web hosting etc.

1.3. Balanța veniturilor primare

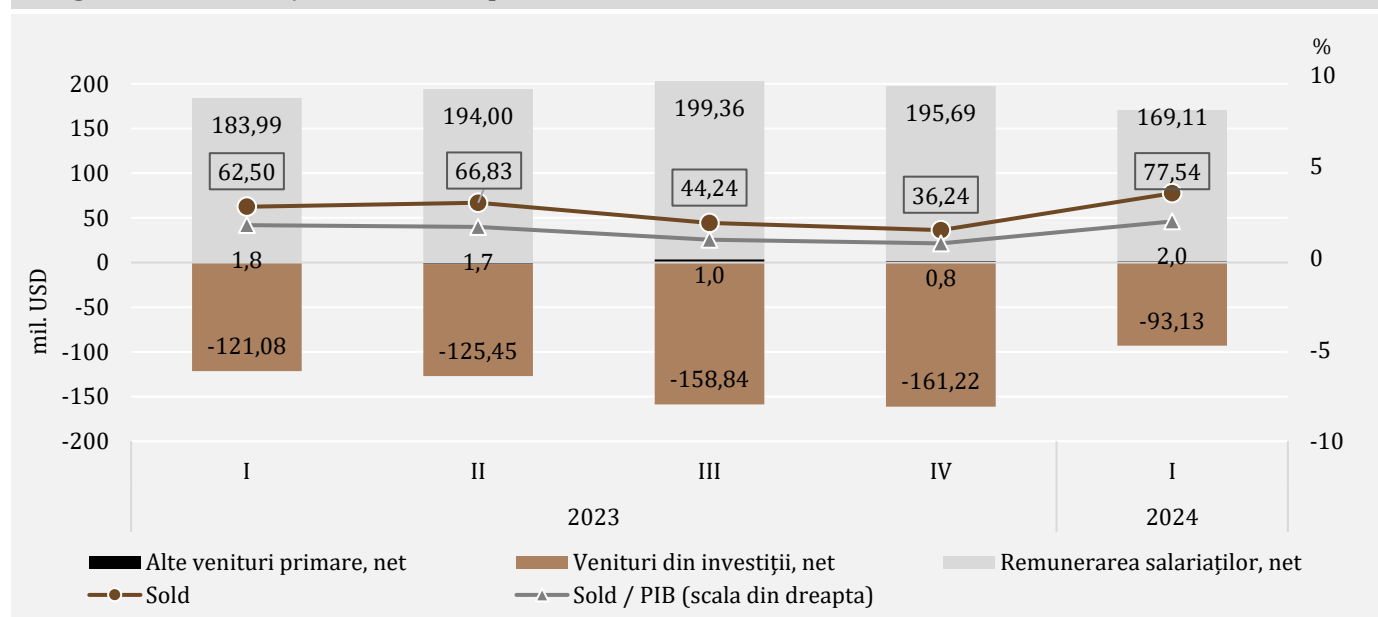
În trimestrul I 2024, *veniturile primare* s-au majorat cu 24,1 la sută, comparativ cu perioada similară a anului precedent, și au înregistrat un excedent de 77,54 mil. USD (diagrama 12). Această dinamică rezultă din creșterea intrărilor de venituri primare cu 4,3 la sută (până la 257,78 mil. USD), față de ieșiri, care au scăzut cu 2,4 la sută (până la 180,24 mil. USD).

În cadrul intrărilor de venituri primare creșterea a fost generată de majorarea veniturilor din gestiunea activelor de rezervă, cu 66,6 la sută, până la 52,98 mil. USD. De menționat că, remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți, care deține ponderea majoră de 76,6 la sută în totalul intrărilor de venituri primare, a scăzut cu 6,4 la sută, până la 197,41 mil. USD.

Diminuarea ieșirilor a fost determinată de scăderea cu 7,7 la sută, până la 121,28 mil. USD, a veniturilor din investiții directe ce revin nerezidenților, ca urmare a diminuării profiturilor reinvestite, cu 30,9 la sută, până la 68,89 mil. USD.

În trimestrul I 2024, excedentul balanței veniturilor primare a crescut pe seama intrărilor de venituri din gestionarea activelor de rezervă și creșterii remunerării nete a salariaților.

Diagrama 12. Evoluția veniturilor primare

1.4. Balanța veniturilor secundare

În trimestrul I 2024, *veniturile secundare* au înregistrat o scădere a excedentului cu 8,6 la sută, până la 365,13 mil. USD, ca urmare a majorării ieșirilor (+10,3 la sută), care au constituit 108,09 mil. USD, și a diminuării intrărilor de venituri secundare (-4,9 la sută), până la 473,22 mil. USD (diagrama 13).

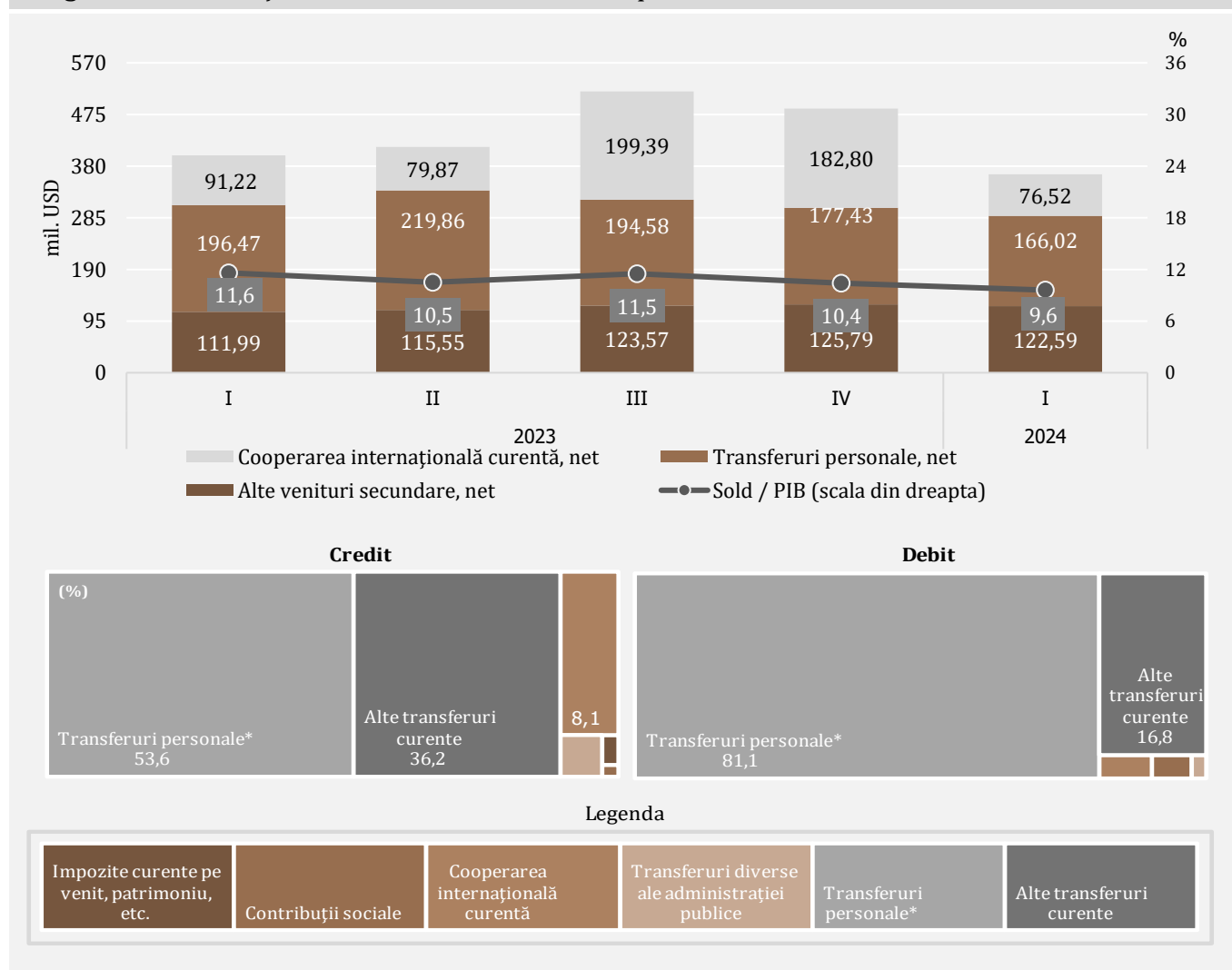
Astfel, intrările în sectorul privat au scăzut cu 4,8 la sută, până la 425,06 mil. USD, iar transferurile primite de administrația publică s-au diminuat cu 5,8 la sută, comparativ cu perioada similară a anului precedent, însumând 48,16 mil. USD.

Transferurile personale primite din exterior de rezidenți au scăzut cu 6,5 la sută și au constituit 253,65 mil. USD, iar ieșirile au crescut cu 16,9 la sută (până la 87,63 mil. USD).

Intrările din asistență tehnică, ajutorul umanitar și granturile acordate în cadrul cooperării internaționale pentru toate sectoarele instituționale au scăzut cu 17,8 la sută, comparativ cu trimestrul I 2023, și au însumat 79,70 mil. USD, iar ieșirile acestora s-au diminuat cu 44,1 la sută și au totalizat 3,18 mil. USD.

În trimestrul I 2024, diminuarea excedentului veniturilor secundare a fost rezultatul scăderii intrărilor și majorării ieșirilor.

Diagrama 13. Evoluția veniturilor secundare, componente de bază

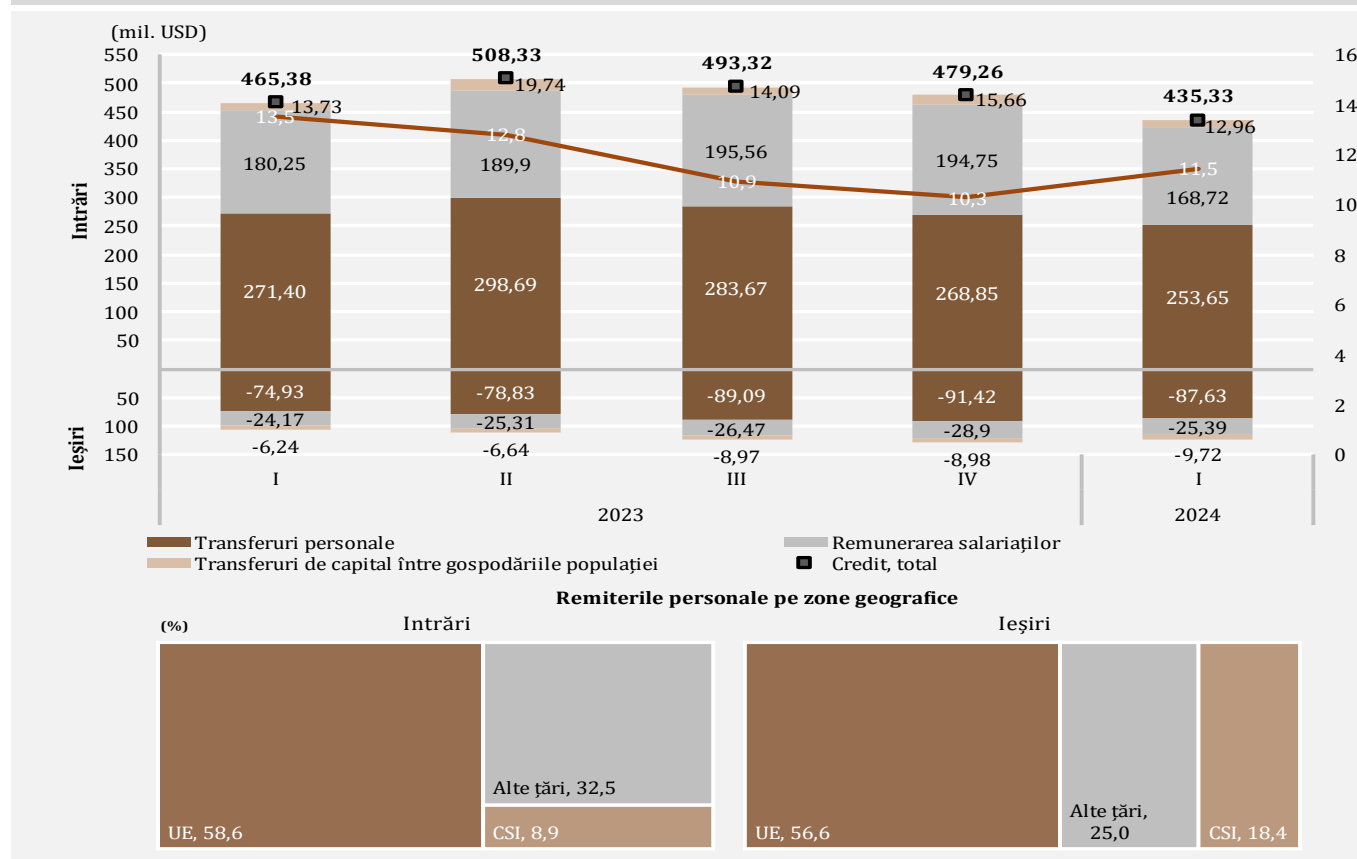
* Transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și nerezidente

Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)

Remiterile personale³ primite de rezidenții Republicii Moldova (credit), în trimestrul I 2024, s-au diminuat cu 6,5 la sută, comparativ cu perioada similară a anului precedent și au însumat 435,33 mil. USD, ceea ce reprezintă 11,5 la sută raportat la PIB. Această micșorare a fost cauzată, în special, de diminuarea transferurilor personale (-17,75 mil. USD), (diagrama 14).

Diminuarea intrărilor de remiteri personale a fost cauzată de scăderea celor provenite din CSI și UE, în timp ce ieșirile către UE și alte țări au crescut.

Diagrama 14. Remiterile personale, pe componente

Intrările remiterilor provenite din *CSI* s-au diminuat de 2,0 ori, având o pondere de 8,9 la sută în total, iar cele din *UE* - cu 0,4 la sută, cu o pondere majoritară de 58,6 la sută din total. În același timp, remiterile din *alte țări* au sporit cu 7,2 la sută și au avut ponderea de 32,5 la sută din totalul intrărilor de remiteri personale.

Remiterile personale plătite nerezidenților (debit) au crescut cu 16,5 la sută din cauza majorării transferurilor personale (+12,70 mil. USD).

Creșteri ale ieșirilor au fost înregistrate pentru UE și alte țări. Astfel, cele către UE s-au majorat cu 24,4 la sută și au deținut 56,6 la sută din total, cele către *alte țări* - cu 27,6 la sută, constituind 25,0 la sută din total. Ieșirile destinate CSI s-au diminuat cu 11,2 la sută și au deținut 18,4 la sută din totalul ieșirilor de remiteri personale.

³ Remiterile personale reprezintă un articol suplimentar la balanța de plăți și reflectă valoarea remunerării nete a salariaților (excluzând cheltuielile lucrătorilor suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, indiferent de sursa de proveniență a acestora.

2. Contul de capital

Contul de capital

11,47 mil. USD

0,3 la sută raportat la PIB

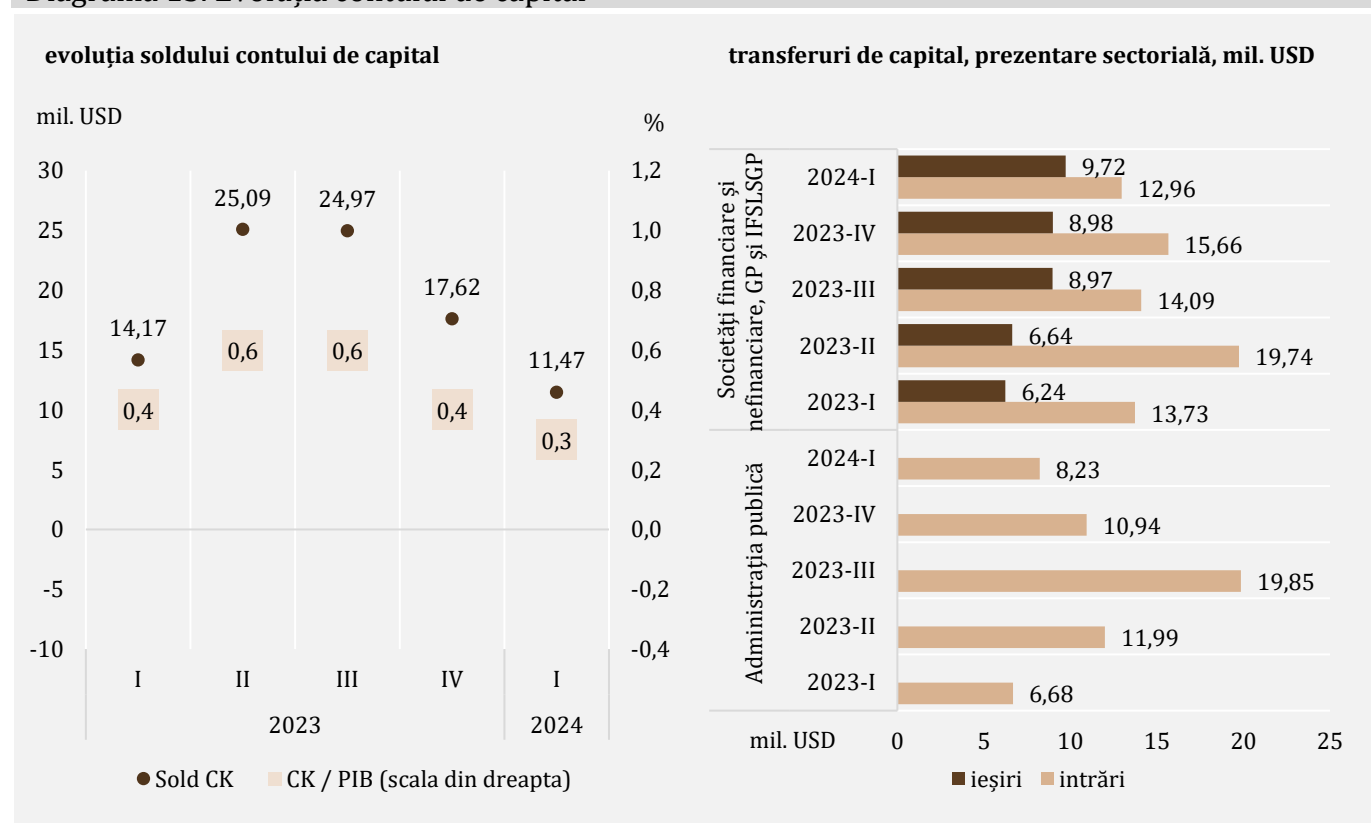
În trimestrul I 2024, **contul de capital** s-a micșorat cu 19,1 la sută comparativ cu trimestrul I 2023 (diagrama 15).

Soldul acestuia a fost determinat de intrările nete de capital înregistrate în sectorul privat care s-au micșorat cu 56,7 la sută, până la 3,24 mil. USD, din cauza majorării ieșirilor acestora (+55,8 la sută), în timp ce intrările s-au diminuat (-5,6 la sută).

Concomitent, intrările nete de asistență tehnică din exterior primite de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale au constituit 8,23 mil. USD, fiind cu 23,2 la sută mai mari comparativ cu trimestrul I 2023.

În trimestrul I 2024, diminuarea excedentului contului de capital a fost cauzată de majorarea ieșirilor de capital în sectorul privat.

Diagrama 15. Evoluția contului de capital

Suma soldurilor contului curent și contului de capital denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, **necesarul net de finanțare externă** în trimestrul I 2024 a constituit 438,14 mil. USD, ceea ce reprezintă 11,5 la sută în raport cu PIB.

3. Contul financiar

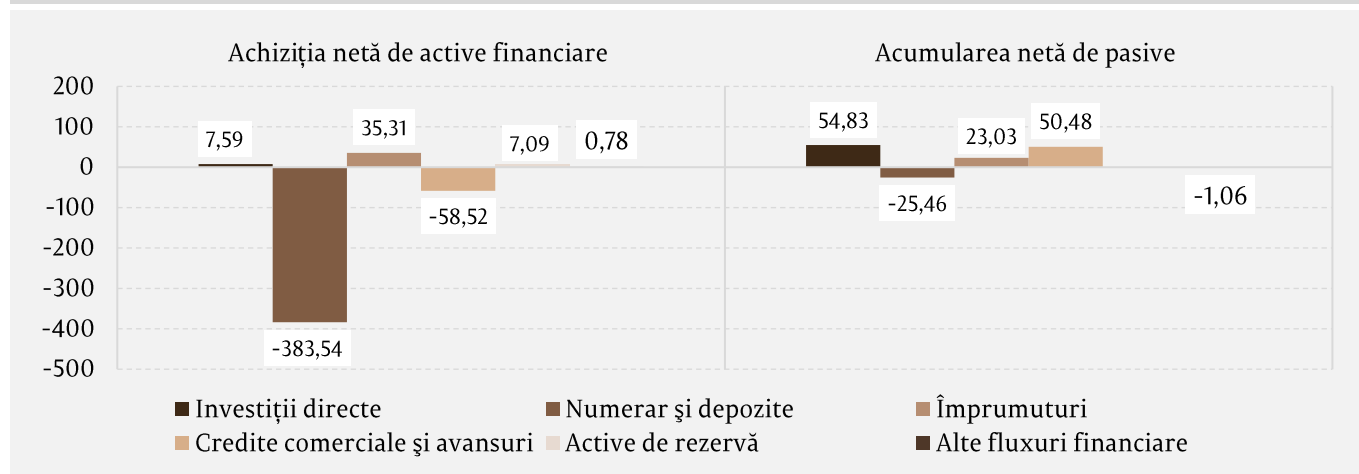
Contul financiar
-493,11 mil. USD
-13,0 la sută
raportat la PIB

În trimestrul I 2024, intrările nete înregistrate la **contul financiar** al balanței de plăți au fost determinate de majorarea pasivelor rezidenților față de nerezidenți generate de tranzacțiile efective, în sumă de 101,82 mil. USD, în timp ce activele financiare externe s-au micșorat cu 391,29 mil. USD, în valoare netă (diagrama 16).

Principala sursă de finanțare a deficitului de cont curent, în trimestrul I 2024, au fost intrările nete de mijloace financiare sub formă de numerar și depozite, cele sub formă de credite comerciale și avansuri și cele sub formă de investiții directe (tabelul 17).

Diminuarea netă a activelor financiare a fost cauzată, în special, de scăderea activelor sub formă de numerar și depozite. Majorarea netă a pasivelor a fost determinată de evoluția angajamentelor sub formă de investiții directe, a celor sub formă de credite comerciale și avansuri.

Diagrama 16. Contul financiar, active și pasive pe categorii funcționale, în trimestrul I 2024 (mil.USD)

Tabelul 7. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete

	2023				2024	2023				2024
	I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
	mil. USD					% din PIB				
Contul financiar	-465,47	-294,67	-616,28	-461,04	-493,11	-13,5	-7,4	-13,7	-9,9	-13,0
Investiții directe	-139,13	-58,12	-105,74	-113,27	-47,24	-4,0	-1,5	-2,3	-2,4	-1,2
Alte fluxuri financiare	0,17	0,12	0,36	-0,91	1,07					
Alte investiții, dintre care:	-482,08	-484,94	-546,78	-798,44	-454,03	-14,0	-12,2	-12,1	-17,1	-11,9
Numerar și depozite	-169,55	-337,88	-427,49	-422,48	-358,08	-4,9	-8,5	-9,5	-9,1	-9,4
Împrumuturi	-193,61	-52,58	42,15	-295,62	12,28	-5,6	-1,3	0,9	-6,3	0,3
Credite comerciale și avansuri	-119,77	-95,25	-162,21	-81,11	-109,00	-3,5	-2,4	-3,6	-1,7	-2,9
Alte creanțe / angajamente	0,85	0,77	0,77	0,77	0,77					
Active de rezervă	155,57	248,27	35,88	451,58	7,09	4,5	6,3	0,8	9,7	0,2

Notă: (-) – intrări nete de capital, (+) – ieșiri nete de capital

Activele sub formă de *numerar și depozite* s-au diminuat cu 383,54 mil. USD în valoare netă, cele sub formă de *credite comerciale și avansuri* – cu 58,52 mil. USD, în timp ce activele sub formă de *împrumuturi* s-au majorat cu 35,31 mil. USD în valoare netă, *investiții directe* în străinătate - cu 7,59 mil. USD, *activele oficiale de rezervă* - cu 7,09 mil. USD, iar *investițiile de portofoliu* - cu 0,78 mil. USD.

Creșterea netă a **pasivelor** financiare externe, în trimestrul I 2024, a fost determinată de intrările nete sub formă de *investiții directe* de 54,83 mil. USD, ca urmare a reinvestirii profiturilor în valoare de 68,89 mil. USD, în timp ce la instrumentele de natura datoriei față de investitorii străini direcți s-au înregistrat ieșiri nete de 10,66 mil. USD, iar la participațiile la capital și la acțiunile în proprietatea nerezidenților, altele decât reinvestirea profiturilor - ieșiri nete de 3,40 mil. USD (tabelul 8).

Tabelul 8. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)

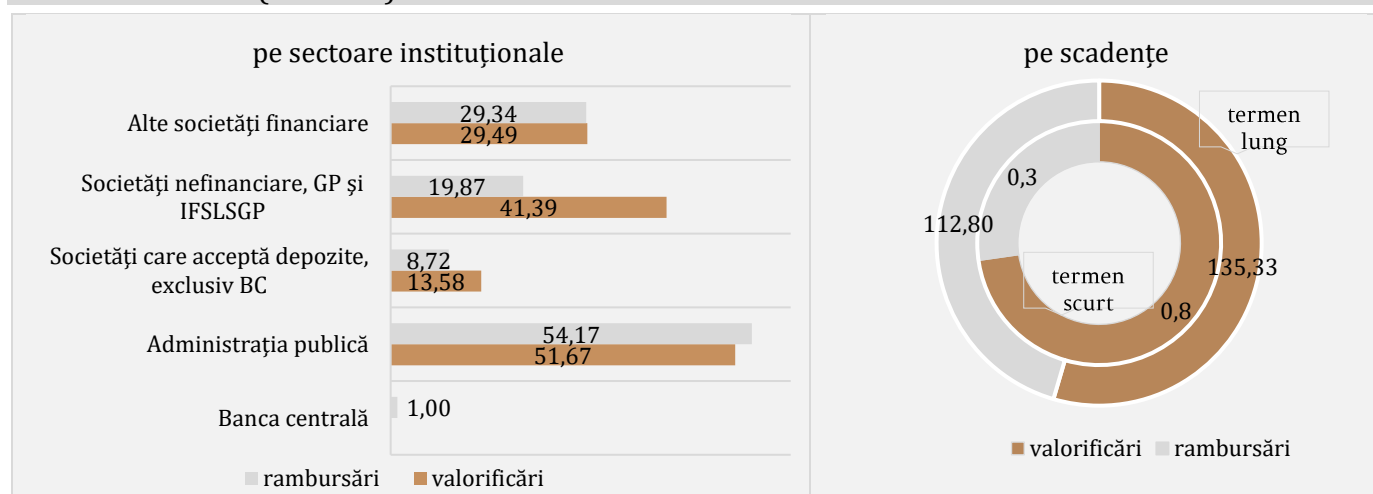
	2023								2024	
	I		II		III		IV		I	
	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri
Investiții directe	202,68	63,55	138,77	80,65	185,02	79,28	149,70	36,43	117,11	69,87
Active	19,39	19,73	18,81	20,87	16,35	18,11	15,11	11,68	10,29	17,88
Pasive	183,29	43,82	119,96	59,78	168,67	61,17	134,59	24,75	106,82	51,99
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor	41,43	15,74	22,67	17,38	11,13	6,20	4,79	0,57	6,35	9,75
Reinvestirea profiturilor (+) / pierderi (-)	99,74		67,21		125,67		98,86		68,89	
Instrumente de natura datoriei	42,12	28,08	30,08	42,40	31,87	54,97	30,94	24,18	31,58	42,24

Notă: Achiziția activelor financiare se reflectă pe debit la ieșiri, iar retragerea activelor financiare - pe credit la intrări. Acumularea pasivelor se reflectă pe credit la intrări, iar stingerea pasivelor - pe debit la ieșiri.

Concomitent, la majorarea pasivelor au contribuit și tranzacțiile cu *credite comerciale și avansuri* ale altor sectoare ce au înregistrat intrări nete de 50,48 mil. USD. Tragerile nete de pasive sub formă de *împrumuturi* au constituit 23,03 mil. USD (dintre care trageri - 136,13 mil. USD și rambursări - 113,10 mil. USD). În trimestrul I 2024, *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* au înregistrat trageri nete de 21,52 mil. USD, *băncile licențiate* - de 4,86 mil. USD, *alte societăți financiare* - de 0,15 mil. USD, în timp ce *administrația publică* a efectuat rambursări nete în valoare de 2,50 mil. USD (diagrama 17).

Împrumuturile sub formă de pasive s-au majorat ca urmare a creșterii tragerilor nete din alte sectoare.

Diagrama 17. Împrumuturi externe (pasive, fără cele intragrup), valorificări și rambursări, în trimestrul I 2024 (mil. USD)

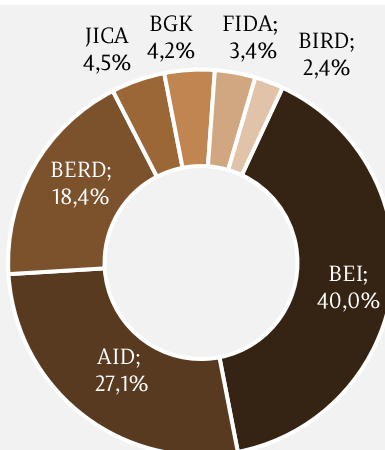
Pasivele sub formă de *numerar și depozite* s-au diminuat în valoare netă cu 25,46 mil. USD, *investițiile de portofoliu* - cu 0,29 mil. USD.

Pe parcursul trimestrului I 2024 *administrația publică* a contractat împrumuturi externe noi în

valoare de 51,67 mil. USD, principalii creditori fiind Banca Europeană de Investiții – 20,66 mil. USD; Asociația Internațională de Dezvoltare – 13,99 mil. USD; Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 9,52 mil. USD; Agenția Japoneză de Cooperare Internațională (JICA) - 2,32 mil. USD; Banca Gospodarstwa Krajowego (BGK)- 2,16 mil. USD; Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 1,75 mil. USD; Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 1,26 mil. USD (diagrama 18).

În trimestrul I 2024, principalii creditori ai administrației publice au fost Banca Europeană de Investiții și Asociația Internațională de Dezvoltare.

Diagrama 18. Principalii creditori ai administrației publice, în trimestrul I 2024

II. Poziția investițională internațională la 31.03.2024 (date provizorii)

**Poziția investițională
internațională**
-6 299,16 mil. USD
-37,2 la sută raportat la PIB

Soldul net debitor al poziției investiționale internaționale a Republicii Moldova, la 31.03.2024, s-a diminuat cu 4,1 la sută, iar raportul PII la PIB a scăzut cu 2,5 la sută față de situația de la sfârșitul anului 2023 (tabelul 9).

Tabelul 9. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale, la sfârșitul perioadei (MBP6)

	2023				2024	I 2024 / IV 2023
	I	II	III	IV	I	
	mil. USD					%
Poziția investițională internațională netă	-6 512,24	-6 403,99	-6 386,74	-6 566,59	-6 299,16	95,9
Active	6 804,14	7 053,12	6 920,49	7 573,32	7 536,25	99,5
Pasive	13 316,38	13 457,11	13 307,23	14 139,91	13 835,41	97,8
Activele oficiale de rezervă	4 679,35	4 902,67	4 881,93	5 453,15	5 393,23	98,9
Investițiile directe, pasive	5 242,63	5 285,52	5 367,62	5 533,86	5 345,87	96,6
Împrumuturi (fără cele intragrup), pasive	5 103,62	5 185,67	4 958,00	5 476,74	5 387,36	98,4
	%					p.p.
PII / PIB	-43,9	-41,7	-40,4	-39,7	-37,2	2,5
Activele externe / pasivele externe	51,1	52,4	52,0	53,6	54,5	0,9
Ponderea ISD în poziția pasivelor externe	39,4	39,3	40,3	39,1	38,6	-0,5
Ponderea împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în poziția pasivelor externe	38,3	38,5	37,3	38,7	38,9	0,2

Poziția activelor financiare externe a totalizat 7 536,25 mil. USD, diminuându-se cu 0,5 la sută de la începutul anului, iar cea a pasivelor – 13 835,41 mil. USD, în scădere cu 2,2 la sută. Raportul dintre poziția activelor și a pasivelor externe a constituit 54,5 la sută (+0,9 p.p. față de 31.12.2023).

Poziția *activelor financiare* a fost influențată, în sensul scăderii, de fluxul negativ înregistrat în balanța de plăți (-391,29 mil. USD), fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (-76,39 mil. USD) și modificarea prețurilor instrumentelor financiare (-12,51 mil. USD), în timp ce alte schimbări (443,12 mil. USD) au influențat poziția activelor în sensul majorării (tabelul 10).

Tabelul 10. Poziția investițională internațională (MBP6), (mil. USD)

	Poziția la 31.12.2023	Modificări care reflectă:					Poziția la 31.03.2024
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	alte schimbări	
PII (netă)	-6 566,59	267,41	-493,11	147,85	151,71	460,96	-6 299,16
Active	7 573,32	-37,07	-391,29	-12,51	-76,39	443,12	7 536,25
Investiții directe	450,44	7,35	7,59		-0,24		457,79
Investiții de portofoliu	12,28	0,78	0,78				13,06
Alte investiții	1 657,45	14,72	-406,75		-21,65	443,12	1 672,17
Active de rezervă*	5 453,15	-59,92	7,09	-12,51	-54,50		5 393,23
Pasive	14 139,91	-304,48	101,82	-160,36	-228,10	-17,84	13 835,41
Investiții directe	5 533,86	-187,99	54,83	-160,36	-64,62	-17,84	5 345,87
Investiții de portofoliu	23,33	-0,29	-0,29				23,04
Alte investiții	8 582,72	-116,20	47,28		-163,48		8 466,50

Notă: Pentru evaluarea pozițiilor se utilizează cross-cursurile oficiale de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA, la sfârșit de perioadă

* fluxuri evaluate la rata de schimb zilnică

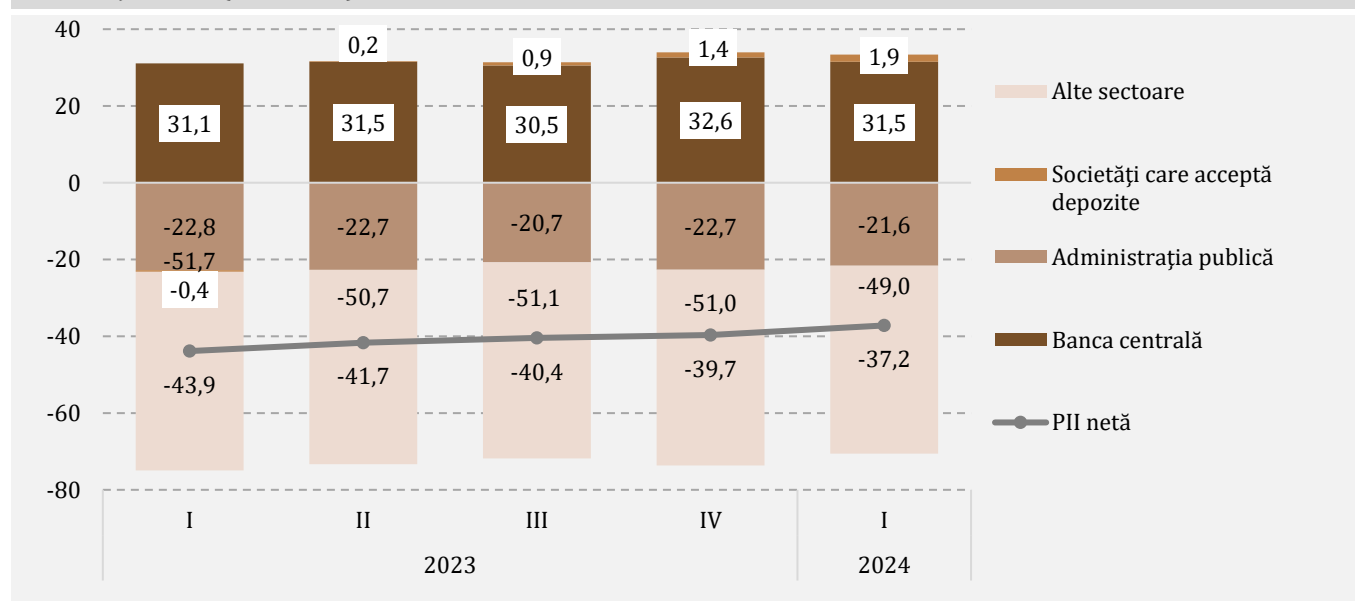
Poziția *pasivelor financiare* a fost determinată de fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (-228,10 mil. USD), modificarea prețurilor instrumentelor financiare (-160,36

mil. USD) și alte schimbări (-17,84 mil. USD). Totodată, fluxul pozitiv înregistrat în balanța de plăți (101,82 mil. USD) au influențat poziția pasivelor financiare în sensul creșterii.

BNM a înregistrat scăderea poziției creditoare nete relative la PIB, în timp ce administrația publică și alte sectoare (alte societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ) au înregistrat o îmbunătățire a poziției sale net debitoare față de nerezidenți (diagrama 19).

La 31.03.2024, soldul net debitor al poziției investiționale internaționale relativ la PIB s-a îmbunătățit față de 31.12.2023.

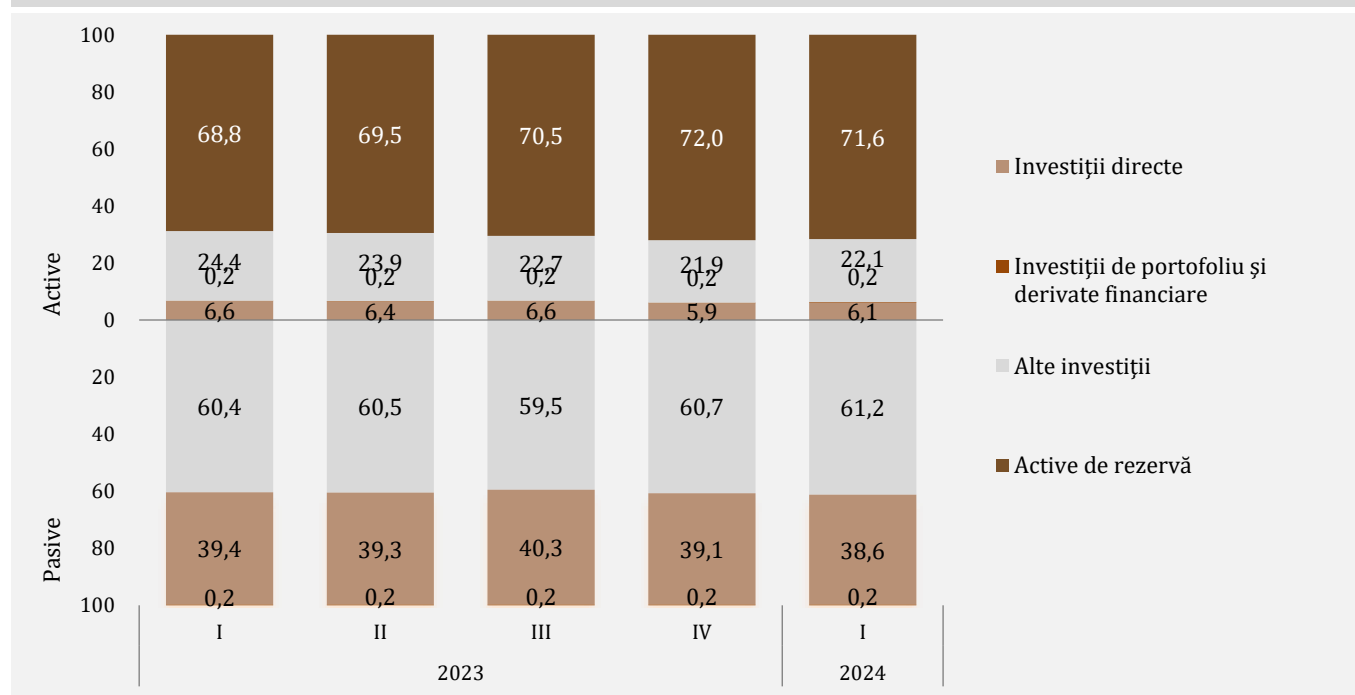
Diagrama 19. Poziția investițională internațională netă, la sfârșitul perioadei, pe sectoare instituționale (% la PIB)

Din punctul de vedere al structurii PII pe categorii funcționale, diminuarea poziției activelor financiare externe, la 31.03.2024, a fost influențată de diminuarea cu 11,7 la sută a activelor sub formă de credite comerciale și avansuri și scăderea poziției activelor de rezervă cu 1,1 la sută. În același timp, activele sub formă de numerar și depozite s-au majorat cu 5,1 la sută, împrumuturi – cu 19,1 la sută, alte investiții – cu 0,9 la sută, investiții directe – cu 1,6 la sută, precum și cele sub formă de investiții de portofoliu - cu 6,4 la sută (diagrama 20).

Activele de rezervă au deținut ponderea predominantă în totalul activelor financiare, în timp ce alte investiții și investițiile directe - ponderi semnificative în totalul pasivelor.

Diagrama 20. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe categorii funcționale, la sfârșitul perioadei (%)

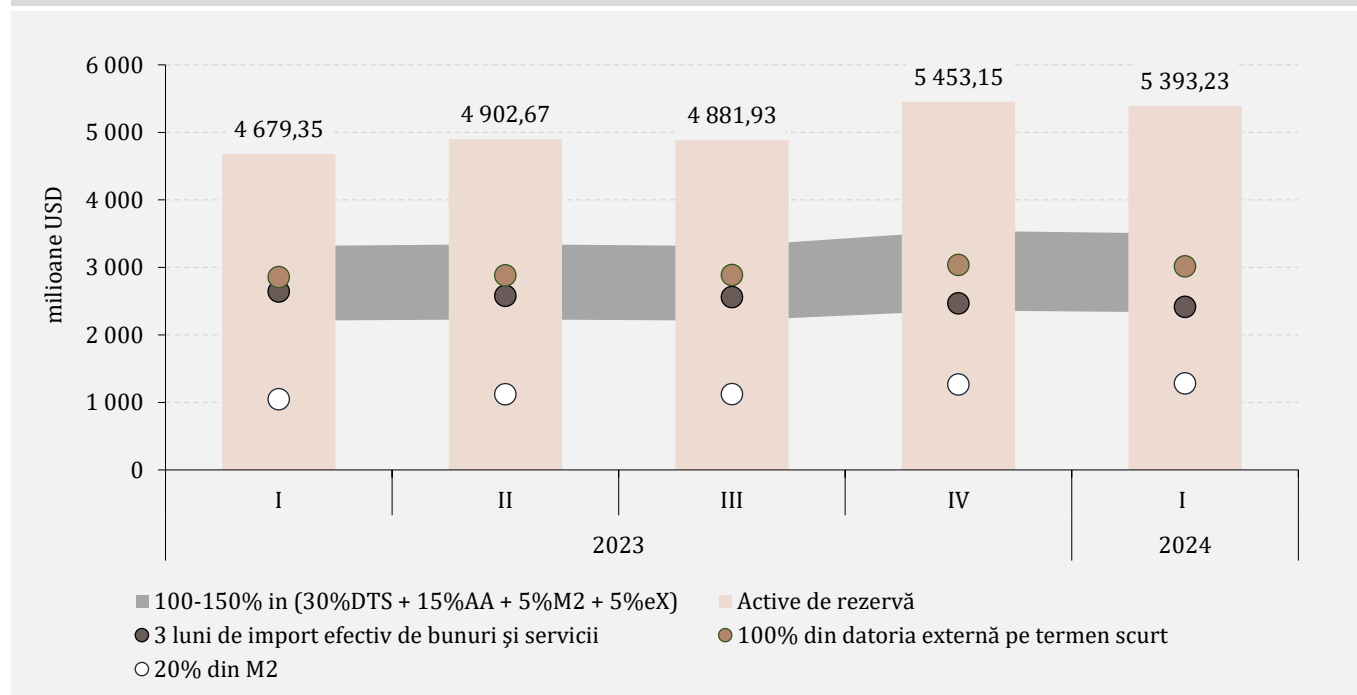

Poziția *activelor oficiale de rezervă* a constituit 5 393,23 mil. USD la 31.03.2024, ceea ce corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- acoperirea a cel puțin 3 luni de import de bunuri și servicii (au acoperit 6,7 luni de import efectiv);
- acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 178,9 la sută);
- acoperirea a 20,0 la sută din masa monetară M2 (au acoperit 84,2 la sută);
- acoperirea a 100-150 la sută din suma: 30 la sută din datoria externă pe termen scurt + 15,0 la sută din alte angajamente externe + 5,0 la sută din M2 + 5,0 la sută din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 231,2 la sută), (diagrama 21).

La 31.03.2024, poziția activelor oficiale de rezervă s-a diminuat comparativ cu 31.12.2023, dar corespunde tuturor criteriilor de suficiență.

Diagrama 21. Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă, la sfârșitul perioadei

Notă: Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015
<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf>

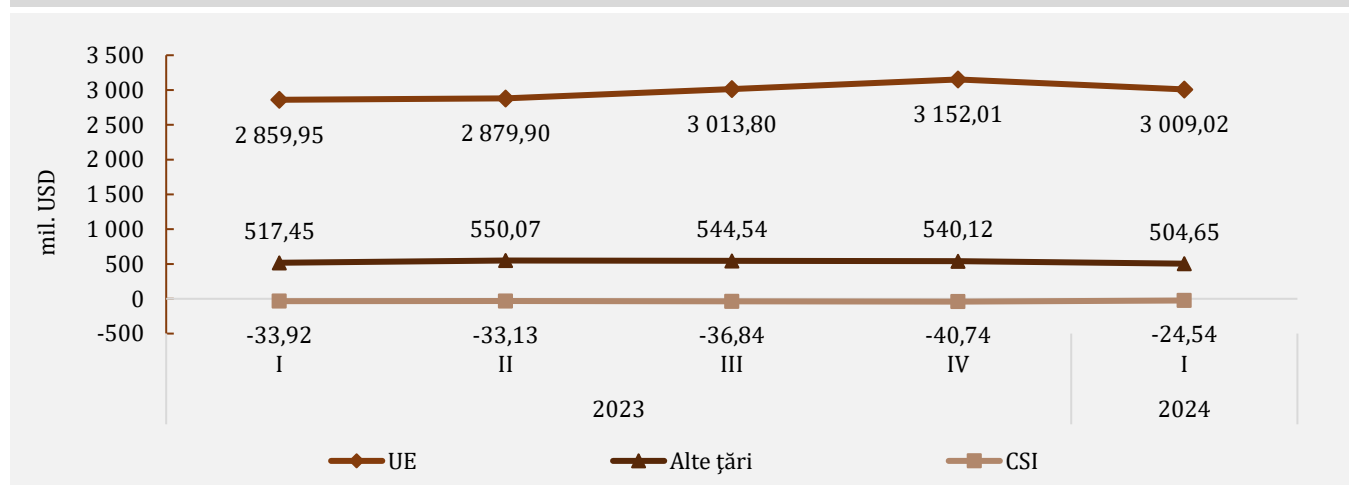
Evoluția poziției **pasivelor** a fost determinată de scăderea cu 3,4 la sută a angajamentelor sub formă de **investiții directe**, care dețin ponderea de 38,6 la sută în angajamentele externe ale țării. Investițiile directe au constat în proporție de 65,3 la sută din **capital propriu** (-4,4 la sută comparativ cu 31.12.2023), 34,7 la sută – **instrumente de natura datoriei** (-1,4 la sută).

Totodată, angajamentele sub formă de **alte investiții** s-au diminuat cu 1,4 la sută comparativ cu 31.12.2023, acestea deținând ponderea de 61,2 la sută în pasivele externe ale țării. Alte investiții au constat în proporție de 63,6 la sută din **împrumuturi**, 29,2 la sută – **credite comerciale și avansuri**, 4,4 la sută - **drepturi speciale de tragere**, 2,2 la sută – **numerar și depozite** și 0,6 la sută – **alte pasive**.

În distribuția geografică a investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, cele din țările UE s-au diminuat cu 4,5 la sută, deținând ponderea majoră de 86,2 la sută, iar cele din alte țări au scăzut cu 6,6 la sută, deținând 14,5 la sută. În același timp, investițiile directe sub formă de participații și acțiuni provenite din CSI, în trimestrul I 2024, au totalizat -24,54 mil. USD (diagrama 22).

Pozițiile investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni provenite din toate regiunile s-au diminuat față de 31.12.2023.

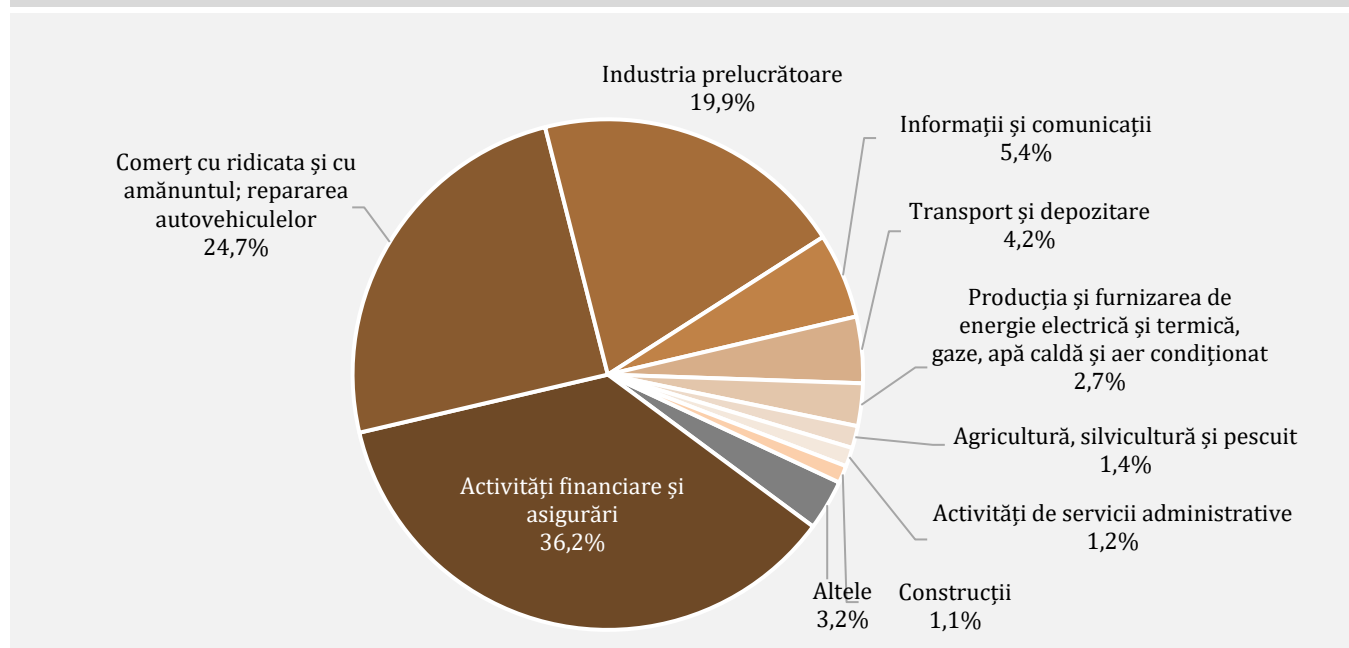
Diagrama 22. Poziția investițiilor directe*, capitalul propriu, pe zone geografice, la sfârșitul perioadei

* poziții calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

Activitățile financiare și asigurările, comerțul cu ridicata și cu amănuntul, și industria prelucrătoare au continuat să dețină ponderile cele mai mari în poziția pasivelor sub formă de investiții directe (capital propriu).

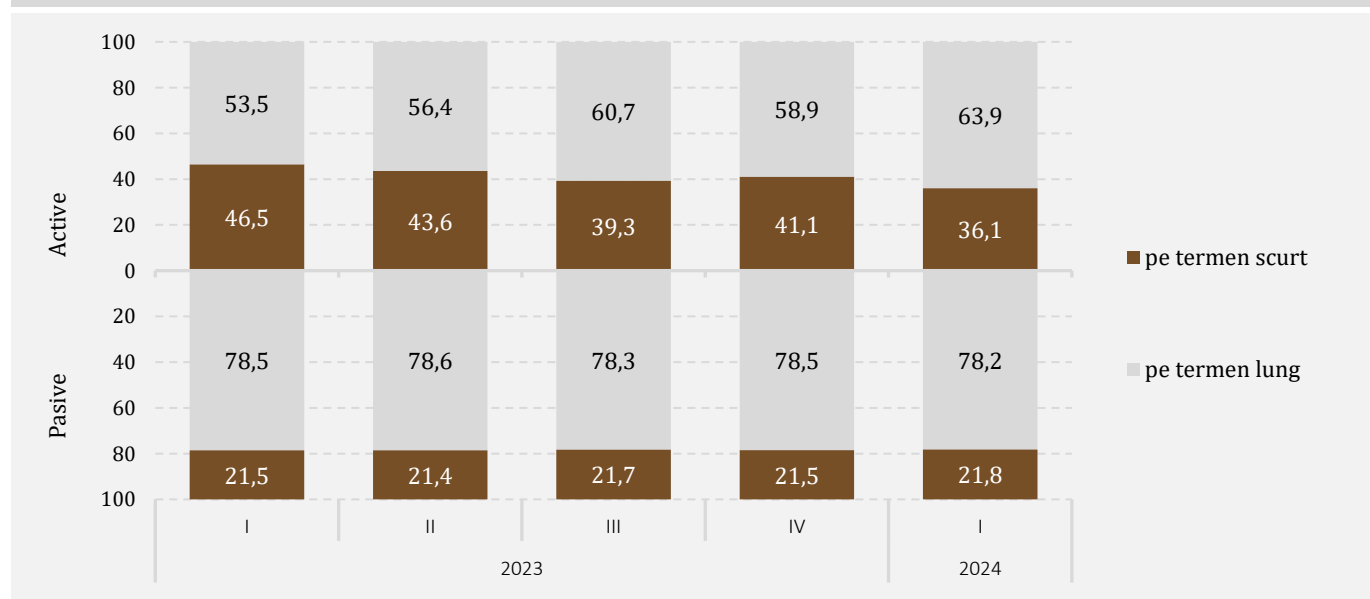
Diagrama 23. Investițiile directe, capitalul propriu acumulat la 31.03.2024, pe activități economice (conform CAEM-2)

În structura pe scadențe a *activelor financiare*, raportul dintre activele pe termen lung și cele pe termen scurt reprezintă 1,8 (diagrama 24). Astfel, în totalul *creanțelor* predomină cele *pe termen lung*, cu o pondere de 63,9 la sută, alcătuite din active de rezervă (titluri de valoare, numerar și depozite, aur monetar) – 84,3 la sută, investiții directe – 9,2 la sută, alte investiții – 6,2 la sută și investiții de portofoliu – 0,3 la sută. Structura *pasivelor* externe arată prevalența angajamentelor pe termen lung (78,2 la sută), în timp ce pasivele *pe termen scurt* dețin o pondere de 21,8 la sută. Raportul dintre *pasivele* pe termen lung și cele pe termen scurt este de 3,6.

Ponderea majoră atât în structura activelor financiare, cât și în structura pasivelor a venitelor pe termen lung.

Diagrama 24. Structura activelor financiare și ce a pasivelor externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)

III. Datoria externă brută la 31.03.2024 (date provizorii)

Datoria externă brută
10 323,67 mil. USD
60,9 la sută raportat la PIB

Pe parcursul trimestrului I 2024, **datoria externă brută** a Republicii Moldova a scăzut cu 1,4 la sută, evoluția fiind determinată de diminuarea atât a datoriei publice, cât și a datoriei private. Raportul la PIB a scăzut cu 2,4 p.p. față de 31.12.2023 (tabelul 11).

Cea mai mare parte a soldului datoriei externe brute revine datoriei pe *termen lung* – 70,8 la sută, valoarea acesteia înregistrând o scădere cu 1,6 la sută față de finele anului 2023. Datoria externă pe *termen scurt* s-a diminuat cu 0,7 la sută la 31.03.2024 și a avut o pondere de 29,2 la sută din total.

Tabelul 11. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei

	2023					2024				
	I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
	mil. USD					% din PIB				
Datoria externă brută	9 949,03	10 036,31	9 762,87	10 465,65	10 323,67	67,0	65,3	61,8	63,3	60,9
Datoria publică	3 476,97	3 574,01	3 347,51	3 820,52	3 727,83	23,4	23,3	21,2	23,1	22,0
Datoria privată	6 472,06	6 462,30	6 415,36	6 645,13	6 595,84	43,6	42,1	40,6	40,2	38,9
Termen scurt	2 856,45	2 881,31	2 886,88	3 035,98	3 014,53	19,2	18,8	18,3	18,4	17,8
Termen lung	7 092,58	7 155,00	6 875,99	7 429,67	7 309,14	47,8	46,6	43,5	44,9	43,1

Analiza indicatorilor principali ai datoriei externe denotă o calitate constantă a finanțării externe avantajoase exprimate indirect prin *rata medie trimestrială implicită a dobânzii la datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST* (tabelul 12).

Scadența medie implicită a datoriei externe pe termen lung sub formă de împrumuturi este în creștere față de finele anului 2023. Acest indicator este corelat cu evoluția ratei reînnoirii finanțării, care a fost înaltă la finele anului 2023, grație noilor finanțări, iar pe parcursul trimestrului I 2024 a înregistrat o scădere substanțială ce confirmă creșterea rambursărilor creditelor atrase pe parcursul anului 2023.

Tabelul 12. Indicatorii principali aferenți datoriei externe, la sfârșitul perioadei (MBP6)

	2023				2024	I 2024 / I 2023
	I	II	III	IV	I	
	%					
Ponderea DE publice în DE brută	34,9	35,6	34,3	36,5	36,1	-0,4
Ponderea DE pe termen lung în DE brută	71,3	71,3	70,4	71,0	70,8	-0,2
Ponderea DE pe termen scurt în DE brută	28,7	28,7	29,6	29,0	29,2	0,2
Ponderea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST	57,4	58,0	57,0	59,5	59,3	-0,2
Rata medie trimestrială implicită a dobânzii la DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST	0,5	0,6	0,6	0,7	0,5	-0,1
Rata reînnoirii finanțării (raportul dintre trageri noi și rambursări la împrumuturile pe termen lung)	195	112	62	236	84	-152,0
ani						
Scadența medie implicită a DE pe termen lung sub formă de împrumuturi (în câți ani va fi achitată datoria, dacă se vor păstra rambursările curente și nu vor fi trageri noi)	9,7	6,3	3,1	6,7	8,4	1,7

Serviciul datoriei externe publice a Republicii Moldova este prezentat în tabelul 13.

Tabelul 13. Serviciul datoriei externe, plăți efective

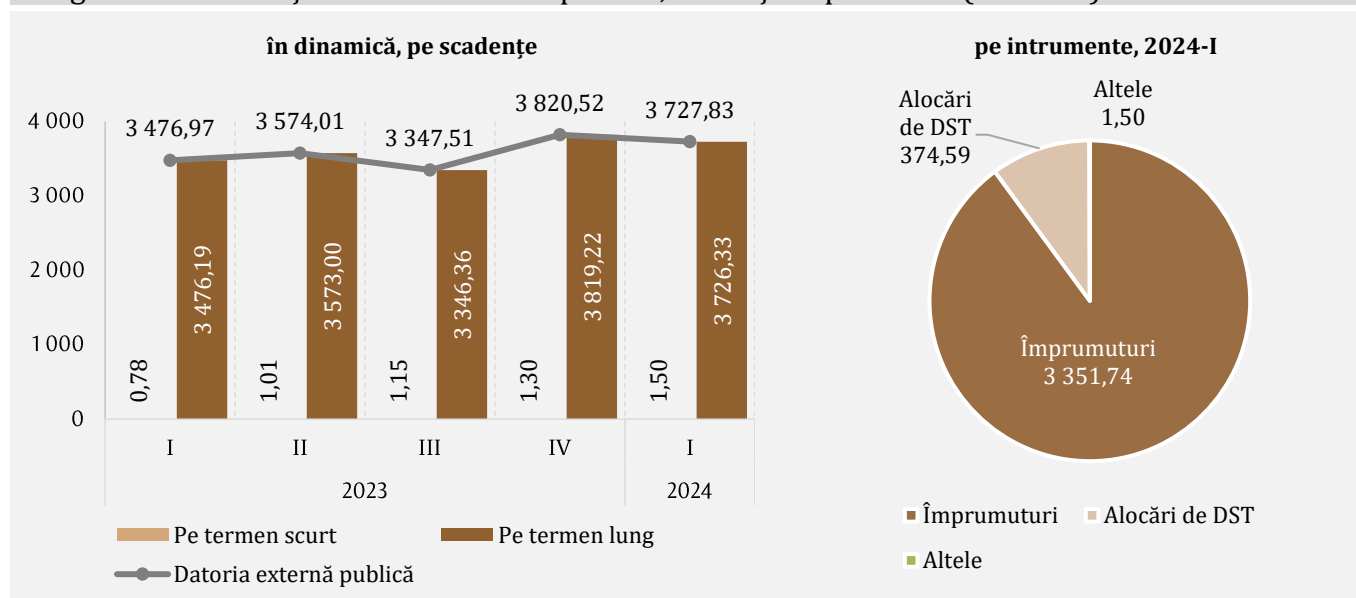
	2023				2024
	I	II	III	IV	I
	mil. USD				
Serviciul datoriei externe brute	139,57	222,27	485,23	203,52	176,78
Serviciul datoriei externe publice e sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, dintre care:	39,77	97,75	366,65	87,21	76,74
<i>Serviciul datoriei de stat externe brute</i>	37,35	89,38	363,49	78,13	70,91
Serviciul datoriei externe sectorului private sub formă de împrumuturi	99,80	124,52	118,58	116,31	100,04
	/ export de bunuri și servicii (%)				
Serviciul datoriei externe brute	9,3	16,1	33,2	13,4	13,0
Serviciul datoriei externe publice sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, dintre care:	2,6	7,1	25,1	5,7	5,6
<i>Serviciul datoriei de stat externe brute</i>	2,5	6,5	24,9	5,1	5,2
Serviciul datoriei externe sectorului private sub formă de împrumuturi	6,7	9,0	8,1	7,7	7,2

1. Datoria externă publică

Datoria externă publică a scăzut cu 2,4 la sută, comparativ cu finele anului 2023, și a reprezentat 36,1 la sută din totalul datoriei externe, totalizând 3 727,83 mil. USD (-2,4 la sută). Partea preponderentă în soldul datoriei externe publice îi revine datoriei pe termen lung, care a determinat micșorarea datoriei publice față de situația din 31.12.2023 (diagrama 25).

La 31.03.2024, datoria externă publică s-a diminuat comparativ cu situația de la finele anului 2023, ca urmare a micșorării poziției datoriei pe termen lung.

Diagrama 25. Evoluția datoriei externe publice, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

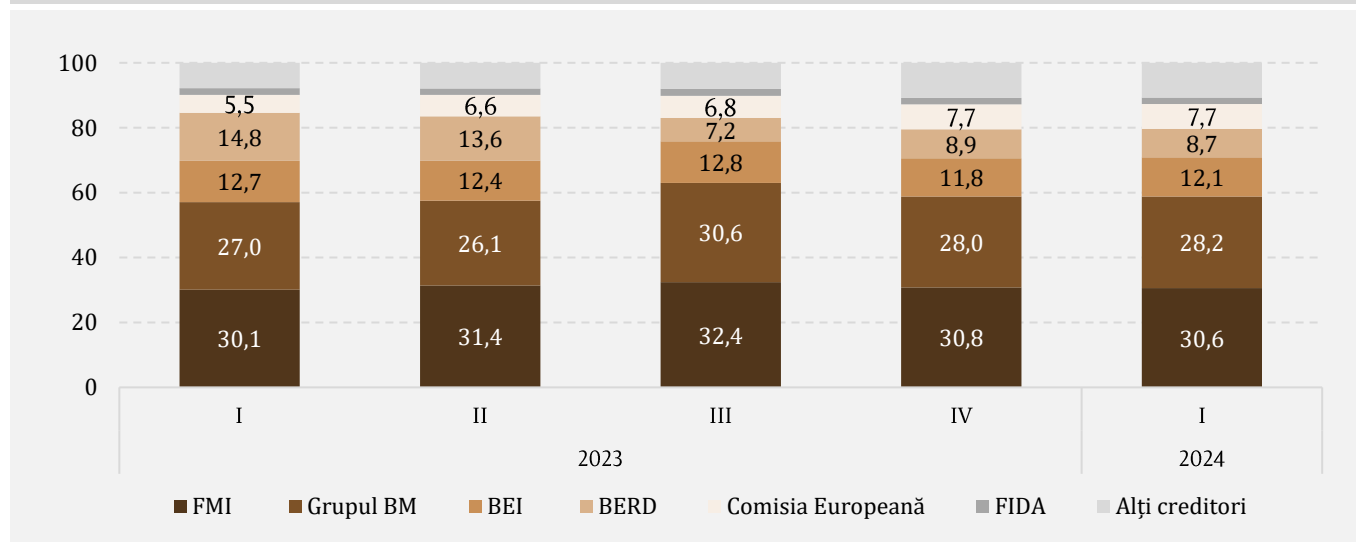

Conform situației din 31.03.2024, principalul creditor al statului este Fondul Monetar Internațional cu o pondere de 30,6 la sută în totalul datoriei publice (1 139,52 mil. USD), urmat de Grupul Băncii Mondiale cu 28,2 la sută sau 1 050,82 mil. USD (în care datoria față de Asociația Internațională pentru Dezvoltare a constituit 796,59 mil. USD, față de Banca Internațională pentru Reconstrucție și

Dezvoltare – 254,23 mil. USD) și Banca Europeană de Investiții cu 12,1 la sută (452,70 mil. USD), (diagrama 26, tabelul 14).

Fondul Monetar Internațional și Grupul Băncii Mondiale sunt principalii creditori externi ai sectorului public.

Diagrama 26. Structura pe creditori a datoriei externe publice, la sfârșitul perioadei (%)

La situația din 31.03.2024, cea mai mare parte a datoriei externe – 65,8 la sută, ceea ce constituie 6 791,50 mil. USD (-1,8 la sută față de 31.12.2023), revine datoriei sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente (tabelul 15). Ponderea majoritară în acestea îi revine datoriei de stat directe, principalii creditori fiind organisme internaționale (3 281,71 mil USD, în scădere cu 2,2 la sută față de 31.12.2023), dar și guvernele altor țări (327,54 mil. USD, cu 3,5 la sută mai puțin), cea mai mare pondere revenindu-i guvernului Japoniei.

Tabelul 14. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, pe creditori, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

	2023				2024	I 2024 / I 2023
	I	II	III	IV	I	
Banca centrală	64,69	60,19	59,17	56,58	54,82	96,9
FMI	64,69	60,19	59,17	56,58	54,82	96,9
Datoria de stat directă	3 353,34	3 453,97	3 223,58	3 695,85	3 609,69	97,7
<i>Organisme internaționale</i>	<i>3 148,60</i>	<i>3 252,74</i>	<i>3 029,86</i>	<i>3 356,08</i>	<i>3 281,71</i>	<i>97,8</i>
FMI	982,00	1 063,36	1 026,53	1 121,52	1 084,70	96,7
AID	790,47	786,51	773,87	808,07	796,59	98,6
BEI	402,65	405,78	387,74	406,56	411,11	101,1
BERD	491,90	464,60	218,88	315,23	302,18	95,9
Comisia Europeană	190,41	234,90	226,59	294,71	285,78	97,0
BIRD	148,16	147,32	249,01	261,06	254,23	97,4
FIDA	74,06	73,00	74,24	75,43	76,32	101,2
BDCE	68,95	77,27	73,00	73,50	70,80	96,3
<i>Relații bilaterale</i>	<i>204,11</i>	<i>200,60</i>	<i>193,17</i>	<i>339,30</i>	<i>327,54</i>	<i>96,5</i>
Japonia	52,26	49,19	47,51	145,30	137,49	94,6
Franța	81,60	81,94	79,04	127,89	124,02	97,0
Polonia	22,22	22,32	21,52	22,70	24,16	106,4
Rusia	14,60	14,60	14,60	14,60	14,60	100,0
Austria	16,16	15,38	14,65	14,59	13,96	95,7
SUA	12,07	12,07	10,93	9,16	8,41	91,8
Germania	5,20	5,10	4,92	5,06	4,90	96,8
<i>Altele</i>	<i>0,63</i>	<i>0,63</i>	<i>0,55</i>	<i>0,47</i>	<i>0,44</i>	<i>93,6</i>
Datoria a UAT	31,67	32,65	52,20	54,56	49,54	90,8
<i>Organisme internaționale</i>	<i>31,67</i>	<i>32,65</i>	<i>52,20</i>	<i>54,56</i>	<i>49,54</i>	<i>90,8</i>
BEI	22,67	22,61	42,08	43,34	41,59	96,0
BERD	8,64	9,71	9,83	10,95	7,73	70,6
NEFCO	0,36	0,33	0,29	0,27	0,22	81,5
Datoria corporațiilor publice	27,12	26,82	11,96	12,70	12,72	100,2
<i>Organisme internaționale</i>	<i>27,12</i>	<i>26,82</i>	<i>11,96</i>	<i>12,70</i>	<i>12,72</i>	<i>100,2</i>
BERD	12,60	12,53	11,96	12,70	12,72	100,2
BEI	14,52	14,29				
Datoria privată negarantată de stat	3 096,25	3 064,71	3 013,79	3 092,93	3 064,73	99,1
<i>Organisme internaționale</i>	<i>298,85</i>	<i>279,65</i>	<i>281,70</i>	<i>292,08</i>	<i>304,29</i>	<i>104,2</i>
<i>Alți creditori</i>	<i>2 797,40</i>	<i>2 785,06</i>	<i>2 732,09</i>	<i>2 800,85</i>	<i>2 760,44</i>	<i>98,6</i>
TOTAL	6 573,07	6 638,34	6 360,70	6 912,62	6 791,50	-1,8

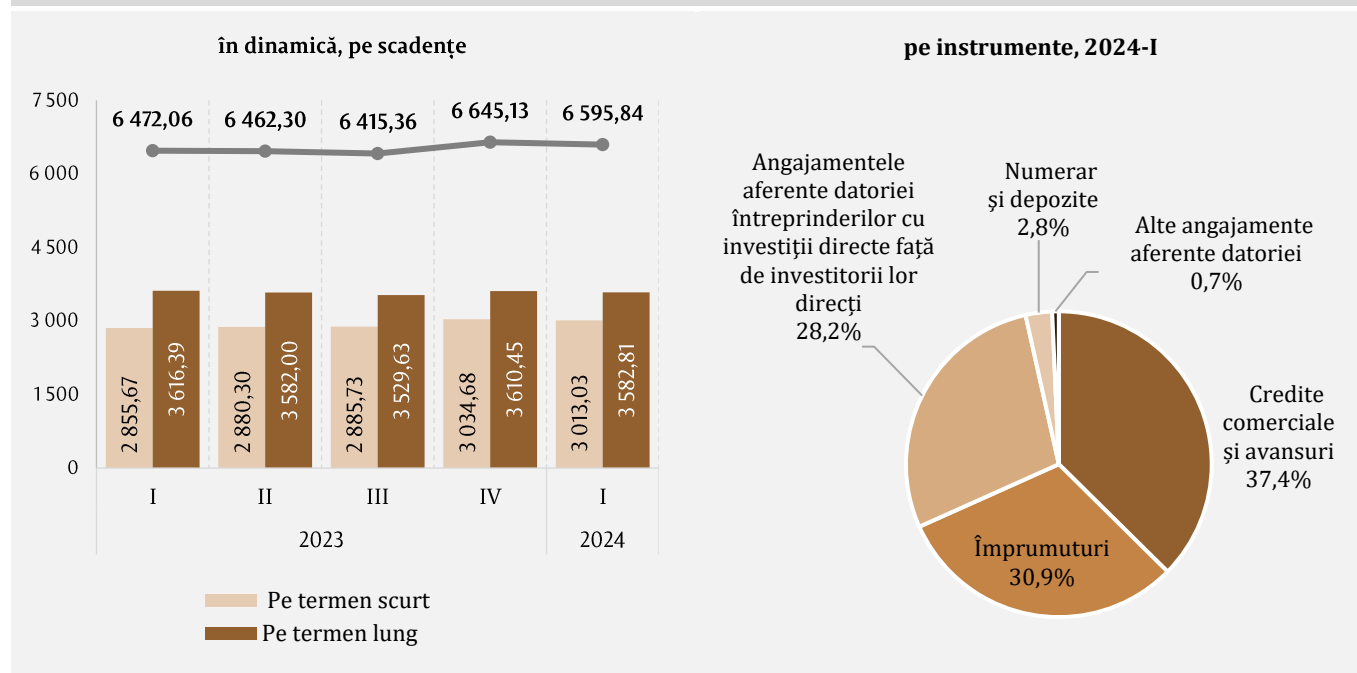
2. Datoria externă privată

Datoria externă privată a constituit 63,9 la sută în totalul datoriei externe și s-a cifrat la 6 595,84 mil. USD, micșorându-se cu 0,7 la sută față de 31.12.2023, atât ca urmare a scăderii datoriei pe termen lung, cât și a datoriei pe termen scurt. Conform structurii pe scadențe a datoriei externe private, cea mai mare pondere (54,5 la sută) îi revine *datoriei pe termen lung*, care a scăzut cu 0,8 la sută față de finele anului 2023, iar *datoria pe termen scurt* s-a diminuat cu 0,7 la sută și a constituit 45,7 la sută din total (diagrama 27).

Concomitent, structura datoriei private pe instrumente reflectă faptul că cea mai mare pondere revine creditelor comerciale și avansurilor, care s-a majorat cu 0,3 la sută, până la 2 469,49 mil. USD.

La 31.03.2024 datoria externă privată a scăzut comparativ cu situația de la finele anului 2023, ca urmare a scăderii atât a datoriei pe termen lung, cât și celei pe termen scurt.

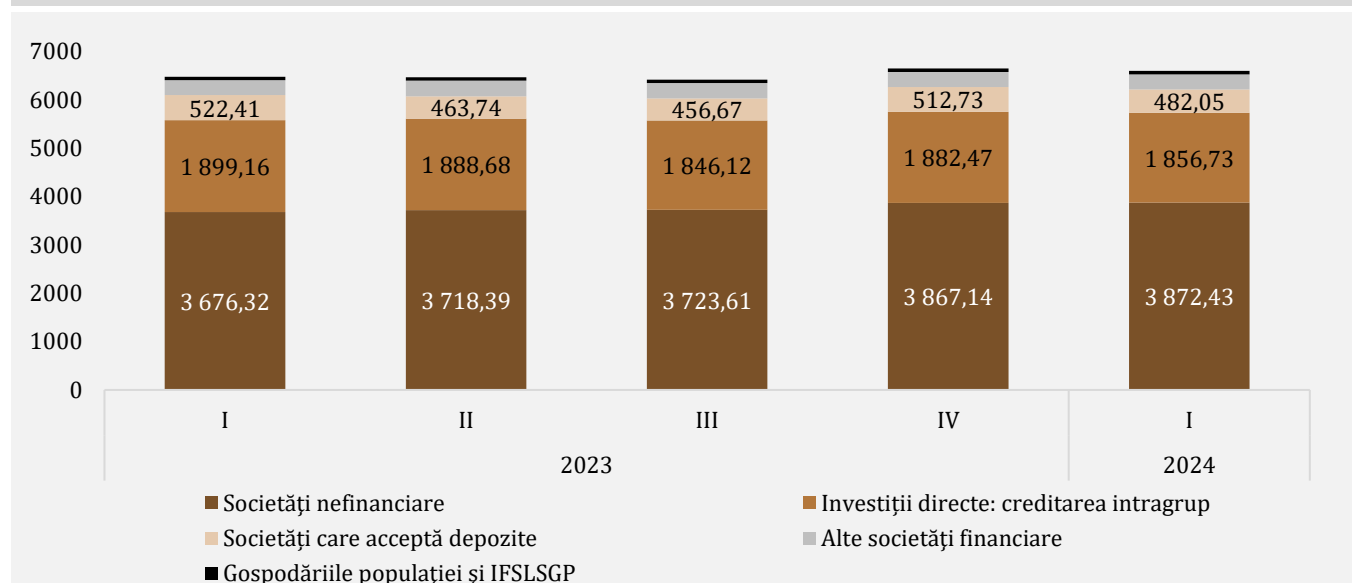
Diagrama 27. Datoria externă privată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

În datoria externă privată pe sectoare instituționale, ponderea majoră de 58,7 la sută a revenit societăților nefinanciare (diagrama 28). Creditarea intragrup din cadrul investițiilor directe a avut o pondere de 28,2 la sută din totalul datoriei externe private, societățile care acceptă depozite – 7,3 la sută, alte societăți financiare – 4,7 la sută, iar gospodăriile populației - 1,1 la sută.

Societățile nefinanciare dețin ponderea majoră în datoria externă privată.

Diagrama 28. Structura datoriei private, pe sectoare instituționale, la sfârșit de perioadă (mil. USD)

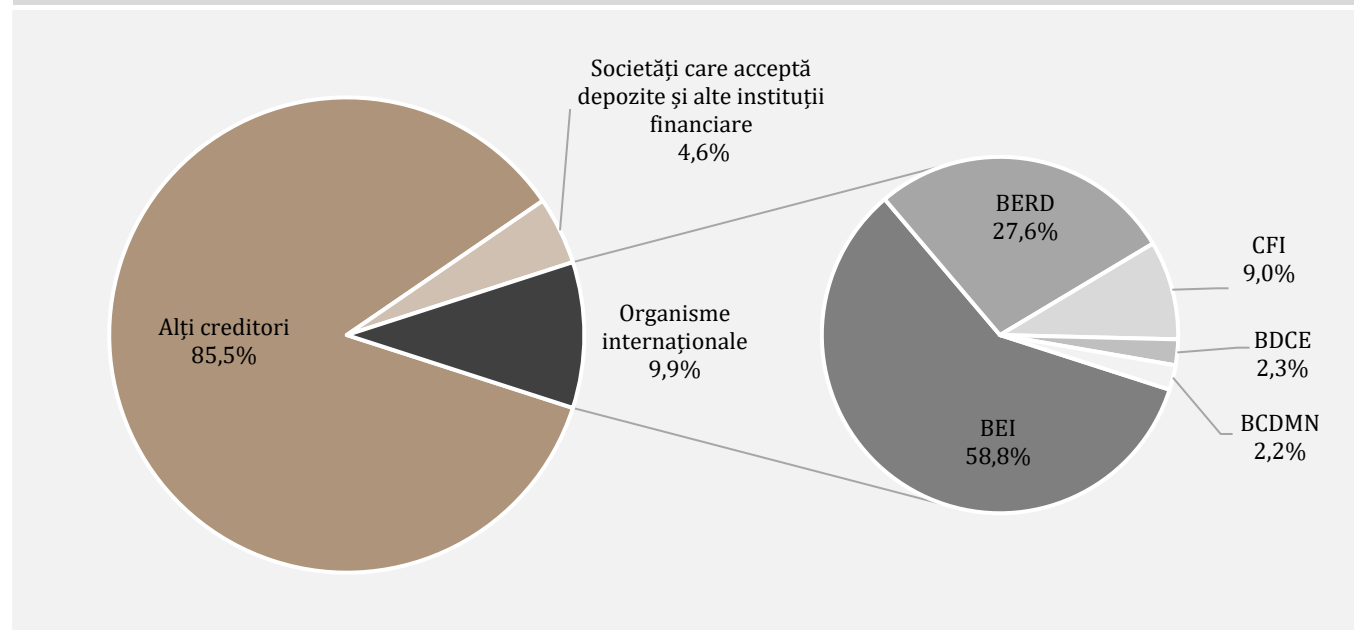

Conform situației din 31.03.2024, doar 9,9 la sută din totalul datoriei private reprezintă angajamente contractate de la organizațiile internaționale, iar de la alți creditori, inclusiv bănci, precum și de la

societăți nefinanciare – 90,1 la sută din total (diagrama 29). Principalul creditor al sectorului privat din cadrul organizațiilor internaționale a fost BEI, cu 58,8 la sută, urmat de BERD, cu 27,6 la sută.

Principalii creditorii ai sectorului privat au fost alți creditorii.

Diagrama 29. Structura pe creditorii a datoriei private, la 31.03.2024

Seriile de timp pot fi accesate în baza de date interactivă:

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare standard:

<http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml>

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare desfășurată:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP16.xhtml>

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare analitică:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP22.xhtml>

Raportul integrat al poziției investiționale internaționale (MBP6):

<http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP20.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare standard:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP23.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe scadențe:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP25.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe instrumente:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP26.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe sectoare:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP27.xhtml>

Datoria externă brută (MBP6): <http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP18.xhtml>